

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA**

Studijní program: 6208 R Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku se specializací na české firmy

**Účetní a daňové aspekty automobilu v podnikání
(diplomová práce)**

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Hana Čermáková, Ph.D.

Autor:

Bc. Štěpánka Vithová

České Budějovice

2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů a použila jsem pramenů, které uvádím v přiloženém seznamu literatury.

V Českých Budějovicích dne 11. dubna 2007

.....
Bc. Štěpánka Vithová

Poděkování

Touto cestou děkuji vedoucí práce Ing. Haně Čermákové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a pomoc při zpracování diplomové práce.

Dále bych chtěla poděkovat firmě RCOMP s.r.o., za vstřícnost při poskytování informací potřebných pro zpracování praktické části této diplomové práce.

Abstract

The aim of this diploma thesis is to explain the complete problematic concerning use of an automobile in private enterprise and to help the user, the ratepayer, to be well informed about situations that can arise in connection with use of the car. This breeds many problems and much unclearness and that not only from the technical but also from the accounting and taxation point of view.

The theoretic part concentrates on methods of purchasing an automobile, possibility of its insertion or non-insertion into the business property and depreciation. The problematic of travel expenses compensation, which was legislatively amended in 2007, is naturally included.

The practical part demonstrates accounting related to the car in accounting software Money S3 in RCOMP s.r.o. company. There is also an analysis of fiscally acceptable costs for an entrepreneur, a physical person, carried out. Both cases, the one in which the car is and the other in which the car is not included into the business property, are handled. From the results of this analysis follows that the alternative of not including the car into the business property becomes more profitable in a ratio when the acquisition costs of the car are 600 thousand crowns and the businessman drives approximately 50 thousand kilometres a year.

Keywords

Accounting, tax, car, cost

OBSAH

1. Úvod.....	1
2. Metodika.....	2
3. Automobil v podnikání a právní úprava.....	3
4. Možnosti pořízení automobilu.....	3
4.1. Koupě.....	4
4.2. Vklad majetku společníky.....	5
4.3. Bezúplatné nabytí – darování.....	5
4.4. Pořízení automobilu vytvořeného vlastní činností.....	6
4.5. Leasing.....	7
4.5.1. Operativní leasing.....	7
4.5.2. Finanční leasing.....	10
5. Povinnosti související s provozováním vozidla	14
6. Dopady při vložení či nevložení osobního automobilu do obchodního majetku podnikatele.....	17
6.1. Automobil zařazený do obchodního majetku.....	18
6.2. Automobil nezařazený do obchodního majetku.....	19
7. Odpisování a technické zhodnocení automobilu.....	19
7.1. Účetní odpisy.....	20
7.2. Daňové odpisy.....	21
7.3. Technické zhodnocení.....	24
8. Daňové zatížení vznikající k osobnímu automobilu.....	25
8.1. Daň z příjmů.....	25
8.2. Daň z přidané hodnoty.....	27
8.3. Silniční daň.....	28
9. Automobil a cestovní náhrady.....	32
9.1. Pracovní cesty u podnikatelů do roku 2006 včetně.....	33
9.2. Pracovní cesty u zaměstnanců do roku 2006 včetně	34
9.3. Náhrady při zahraničních pracovních cestách do roku 2006 včetně.....	36
9.4. Změny v cestovních náhradách od roku 2007.....	38

9.5. Účtování o cestovních náhradách.....	42
10. Vyřazení automobilu.....	43
10.1. Likvidace.....	43
10.2. Prodej.....	45
10.3. Darování.....	45
10.4. Přeražení z podnikání do osobního užívání.....	45
11. Souvislý příklad na pořízení, užívání a vyřazení automobilu u právnické osoby.....	47
11.1. Pořízení a zařazení osobního automobilu.....	48
11.2. Používání automobilu Renault Clio.....	49
11.3. Vyřazení automobilu.....	52
11.4. Použití automobilu, který není ve vlastnictví účetní jednotky.....	52
12. Užívání osobního automobilu podnikatelem (FO).....	54
12.1. Automobil zařazený do obchodního majetku podnikatele, který je plátce DPH.....	55
12.2. Automobil zařazený do obchodního majetku podnikatele, který není plátce DPH.....	57
12.3. Automobil nezařazený do obchodního majetku podnikatele.....	58
12.4. Srovnání alternativ.....	59
13. Závěr.....	62
Seznam použité literatury	
Seznam zkratk	
Přílohy	

1 Úvod

Silniční motorové vozidlo se v posledních letech stalo neodmyslitelnou součástí běžného způsobu života, a to jak soukromého, tak pracovního či podnikatelského. V současné době se už prakticky žádná společnost ani podnikatel při své činnosti neobejde bez používání osobního automobilu.

Automobil, zejména osobní, zaujímá mezi dlouhodobým hmotným majetkem zvláštní postavení. Struktura majetku různých firem je samozřejmě závislá na předmětu podnikání, ovšem prakticky všechny firmy mají jedno společné: potřebují ke svým podnikatelským účelům osobní automobil.

Používání automobilu přináší s sebou celou řadu problémů a nejasností a to nejen z hlediska technického, ale i z hlediska účetního a daňového. Lze konstatovat, že časté legislativní změny, zejména daňových zákonů, tyto problémy a nejasnosti jen prohlubují a čím dál více stěžují orientaci v nich.

Osobní automobil používá většina podnikatelských subjektů k dosažení, zajištění a udržení svých zdanitelných příjmů. Právě tato skutečnost mne vedla k napsání méjí diplomové práce na toto téma. Jedná o problematiku značně složitou, která není upravena souhrnně v žádném právním předpisu, a která podléhá častým změnám. Proto bylo mým cílem soustředit na následujících stránkách co nejvíce informací, které by měly pomoci uživateli, poplatníkovi orientovat se v situacích, se kterými se v souvislosti s používáním osobního automobilu může setkat.

2 Metodika

Cílem této práce je přiblížit kompletní problematiku týkající se automobilu v podnikání z různých hledisek co nejprístupnější formou. Snažila jsem se proniknout do této problematiky pomocí odborné literatury, která je k tomuto tématu dostupná na trhu a vycházela jsem ze všech platných zákonů v České republice.

V teoretické části jsem se nejprve zaměřila na způsoby pořízení automobilu a na všechny povinnosti související s užíváním vozidla. Největší pozornost jsem věnovala možnosti vložení či nevložení automobilu do obchodního majetku, a to jak z hlediska účetního tak i daňového. Je zde zpracována problematika daně z příjmů, daně z přidané hodnoty a silniční daně, které jsou s automobilem v podnikání spojeni. V případě zařazení automobilu do obchodního majetku se vozidlo stává hmotným majetkem, který se odepisuje. Proto je zde zpracována možnost odepisování automobilu a jeho technické zhodnocení. Rozsáhlá kapitola je věnována cestovním náhradám, které jsou dle mého názoru nejsložitější problematikou v používání automobilu. A to i vzhledem k nové daňové úpravě od roku 2007, kdy začal platit nový zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Poslední kapitola teoretické části zpracovává možnosti vyřazení automobilu z evidence.

Teoretické poznatky jsem aplikovala na konkrétních příkladech v praktické části této práce, kde jsem se nejdříve věnovala pořízení, užívání a vyřazení automobilu u právnické osoby. Zde jsem vycházela ze skutečného případu pořízení automobilu u společnosti RCOMP s.r.o. V této společnosti vedu od začátku jejího vzniku účetnictví, proto jsem měla přístup ke všech potřebným informacím a se souhlasem jednatele společnosti jsem je mohla použít při zpracování diplomové práce. V dalších kapitolách praktické části jsem se zaměřila na podnikatele, fyzickou osobu, který si pořídil osobní automobil a stojí před rozhodnutím, zda tento vůz zařadit do obchodního majetku či nikoliv. Zde vycházím hlavně z pořizovací ceny a daňově uznatelných nákladů, které si podnikatel může uplatnit při zařazení a při nezařazení automobilu do obchodního majetku. Tyto náklady jsou závislé na počtu ujetých kilometrů. Podrobněji jsem v praktické části zpracovala jednu z alternativ, ostatní shrnuji v tabulce.

V závěru práce uvádím srovnání těchto alternativ, podle kterých se podnikatel může rozhodnout, zda je pro něj výhodnější z pohledu daňové optimalizace automobil do obchodního majetku zařadit či nikoliv.

3 Automobil v podnikání a právní úprava

Co se týče účtování a použití automobilu pro podnikatelské účely, jedná se o velmi rozsáhlou problematiku, která je upravena hned několika zákony a předpisy, kterými je třeba se řídit:

- zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláškou č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- českými účetními standardy a to především českým účetním standardem č. 013,
- zákonem č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, včetně přílohy k zákonu č. 56/2001 Sb.,
- zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláškou č. 102/1995 Sb., o schvalování technické způsobilosti a technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Každá účetní jednotka je také povinna upravit vnitřními předpisy používání motorových vozidel, která má ve svém obchodním majetku nebo je má pronajata a používá je k dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Dále je nutné upravit vnitřními předpisy poskytování náhrad při tuzemských a zahraničních cestách.

4 Možnosti pořízení automobilu

Způsob pořízení dlouhodobého majetku se projevuje odlišným způsobem účtování a především má dopad na odlišné oceňování a následně i na odpisování. Účetní jednotka může automobil pořídit těmito základními způsoby:

- koupí,
- vkladem majetku společníky,
- bezúplatným nabytím (darováním),
- zděděním,

- vytvořením vlastní činností,
- výhrou,
- přeřazením z osobního užívání do podnikání (jen u FO),
- nabytím na základě smlouvy o koupi najaté věci (leasing).

Společnost má také několik možností zajištění vozidla k použití pro podnikání:

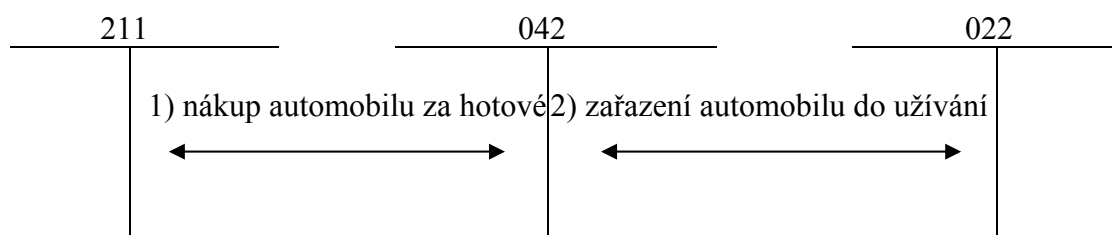
- výpůjčka,
- použití soukromého vozidla podnikatele nezahrnutého do obchodního majetku,
- použití vozidla zaměstnance na služební cestě,
- použití vozidla ve spoluvlastnictví.

4.1 Koupě

Základním a nejrozšířenějším způsobem nabytí automobilu je jeho koupě a to na základě kupní smlouvy. Financování může být zajištěno buď z vlastních firemních prostředků, z bankovních úvěrů nebo půjček. Nákup automobilu jednorázově, z vlastních zdrojů, blokuje finanční prostředky, které by se jinak mohly efektivně podílet na tvorbě zisku společnosti. Na druhou stranu podnikatel nemusí platit úroky z případného úvěru nebo marži leasingové společnosti. Automobil lze zaplatit hotově i bezhotovostně. Hotovostní platby jsou ovšem omezeny zákonem o omezení plateb v hotovosti č. 254/2004 Sb., ve kterém stojí, že platby nad 15 000 EUR musí být provedeny bezhotovostně.

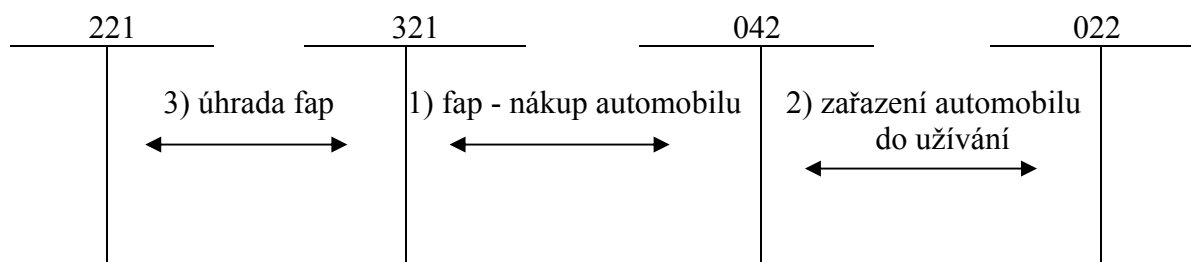
Platba v české nebo jakékoliv cizí měně se pro účely tohoto zákona přepočte na měnu EUR o směnným kursem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou a platným ke dni provedení platby.¹

Účtování o pořízení automobilu za hotové

¹ Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ve znění pozdějších předpisů

Účtování o pořízení automobilu na fakturu – bezhotovostní platba

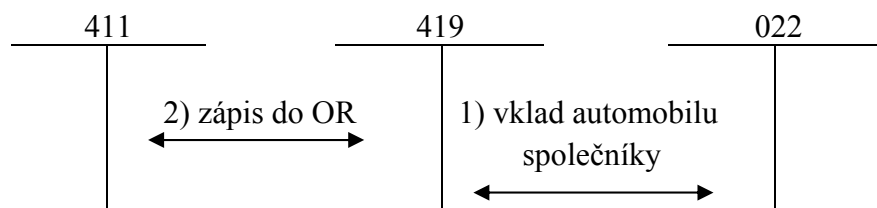
S nákupem automobilu mohou být spojeny i vedlejší pořizovací náklady, ty se účtují stejně jako jeho nákup a zvyšují jeho pořizovací cenu.

Oceňování pořizovaného automobilu se řídí Zákonem o účetnictví, podle něhož se nakoupený dlouhodobý hmotný majetek oceňuje pořizovací cenou. Pořizovací cenou se rozumí cena pořízení včetně nákladů s pořízením souvisejících. V případě pořízení osobního automobilu se tedy jedná vždy, až na výjimky uvedené v Zákoně o dani z přidané hodnoty, o cenu včetně daně z přidané hodnoty. Pokud pořizujeme osobní automobil na úvěr, jsou součástí výdajů spojených s jeho pořízením i úroky do doby jeho uvedení do užívání. Tento případ není při správném a včasném účtování u automobilu obvyklý.

4.2 Vklad majetku společníky

Účetní jednotka může nabýt automobil i s ohledem na svou právní formu vklady svých společníků, kteří podle společenské smlouvy uhradí své vklady v nepeněžní formě.

Účtové schéma – vklad automobilu společníky

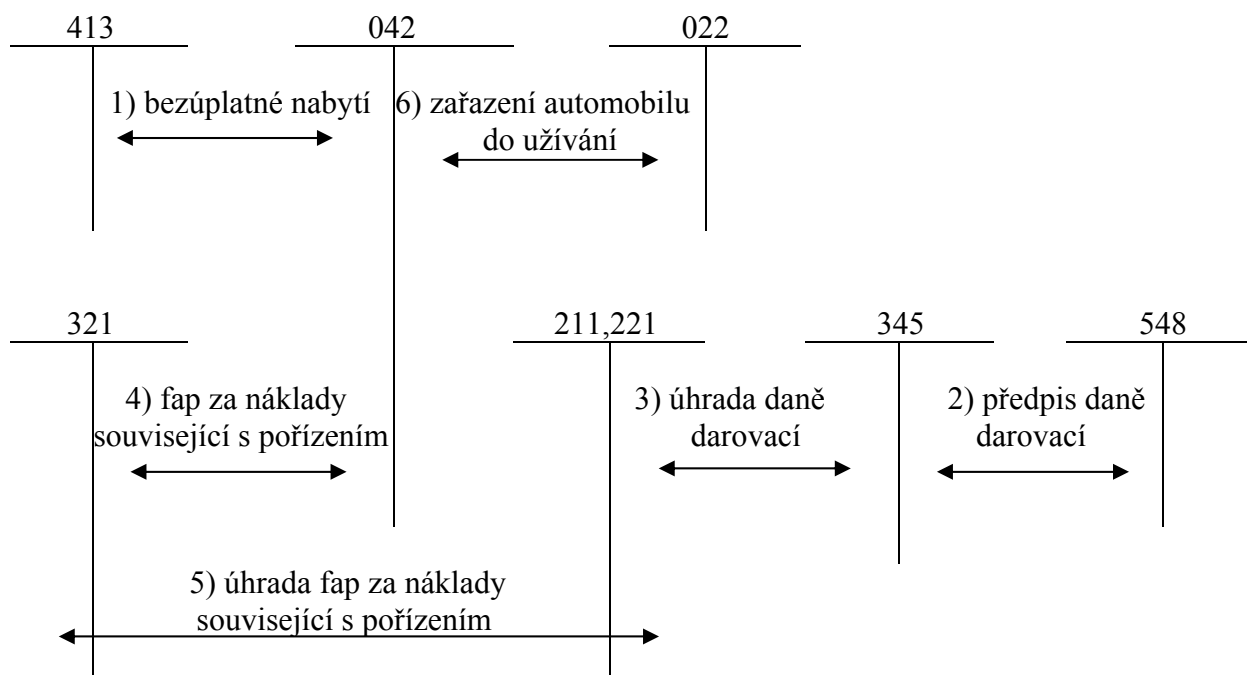

4.3 Bezúplatné nabytí - darování

Základními znaky darování jsou bezplatnost a dobrovolnost. Majetek nabytý darováním se oceňuje reprodukční pořizovací cenou. Je to cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Je to cena zjištěná podle zvláštních předpisů nebo soudním znalcem, pokud tuto cenu nelze zjistit podle zvláštních předpisů.

Pokud je příjemcem darovaného vozidla právnická osoba, není podle §18 odst. 2 písm. a) zákona o dani z příjmů hodnota vozidla u příjemce daru předmětem daně z příjmů. Předmětem daně z příjmů jsou však příjmy plynoucí z daru. Darování vozidla podléhá dani darovací. Daň darovací platí ve většině případů příjemce daru, přičemž tato položka není u něj daňově uznatelným nákladem.

Účtování o bezúplatném nabytí automobilu

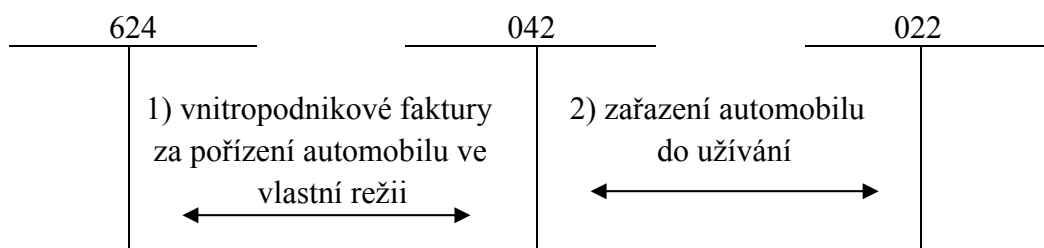

1) bezúplatné nabytí	042/413
2) předpis daně darovací	548/345
3) úhrada darovací daně	211,221/345
4) fap za náklady související s pořízením	042/321
5) úhrada fap za náklady související s pořízením	321/211,221
6) zařazení automobilu do užívání	022/042

4.4 Pořízení automobilu vytvořeného vlastní činností

Samostatné movité věci pořízené vlastní činností se oceňují vlastními náklady. Vlastní náklady jsou náklady bezprostředně související s vytvořením majetku vlastní činností (výrobní režie), popř. nepřímé náklady. O pořízení automobilu vlastní činností se účtuje na základě vnitropodnikových faktur.

Účtování o automobilu vytvořeného vlastní činností

Při tomto způsobu pořízení vznikají společnosti náklady spojené s vytvořením dlouhodobého majetku, které jsou zaúčtovány v účtové třídě 5 – náklady.

4.5 Leasing

Leasing je – obecně vzato – prostředkem umožňujícím užívání věcí či práv, které jsou ve vlastnictví jiného subjektu, a to na nezbytně nutnou dobu. Napomáhá startu ekonomických aktivit řady začínajících podnikatelů. Díky pružnosti leasingových modelů a dostupnosti leasingových řešení podporuje především malé a střední podnikatele, pro které představuje často jedinou možnost pořízení osobního automobilu, protože nedisponují dostatečným množstvím vlastního kapitálu a mají omezený přístup k úvěrům.²

V průběhu rozvoje leasingu se v tržních ekonomikách vyhranily především dva základní druhy leasingu – finanční a operativní. Kritériem pro jejich odlišení (které má řadu praktických důsledků) je především rozsah přenosu vlastnických a uživatelských rizik z leasingové společnosti na příjemce leasingu. Rozlišujícím pomocným kritériem je též perspektiva převodu vlastnictví leasované věci na příjemce leasingu a délka leasingové operace.²

4.5.1 Operativní leasing

Operativní leasing je cestou ke krátkodobému nebo střednědobému užívání potřebného majetku na dobu určenou potřebami příjemce leasingu. Smlouvy o operativním leasingu bývají uzavírány na dobu, která je výrazně kratší než fiskální životnost příslušného majetku (doba jeho odpisování podle daňových předpisů).²

Nebezpečí škody na věci a běžná vlastnická rizika nese při operativním leasingu zásadně leasingová společnost. Odpovídá za provozuschopnost a za dosahování

² BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

dohodnutých provozních parametrů, nese také náklady údržby a oprav. Při poruše bránící dohodnutému užívání zpravidla poskytuje náhradní vozidlo podobných parametrů. Po skončení operativního leasingu je automobil vrácen leasingové společnosti, pokud nedojde k jiné dohodě.

Operativní leasing umožňuje pravidelnou obměnu potřebné věci, zbavuje uživatele starostí s provozováním předmětu leasingu. Uživatelé volí operativní leasing v případech, kdy nemají zájem na vlastnictví příslušného majetku a očekávají, že tento majetek bude udržován v bezchybném stavu leasingovou společností, byť i za cenu vyšších nákladů.³

Daňové hledisko

Nájemné je pro nájemce daňovým výdajem. Rozdílné je to u poplatníka, který účtuje v účetnictví a nebo vede daňovou evidenci. U poplatníka, který vede daňovou evidenci, je nájemné daňově účinným výdajem v době, kdy je zapláceno, a to bez ohledu na věcnou a časovou souvislost mezi výdaji a příjmy. Poplatník, který účtuje v účetnictví, musí nájemné časově rozlišit. Daňově uznatelným výdajem v daném roce je pro něj nájemné, které s daným rokem souvisí, bez ohledu na to, kdy bylo zapláceno.

Daňově uznatelnými výdaji nájemce jsou i výdaje na údržbu bez ohledu na jejich výši. Oproti tomu výdaje vynaložené na opravy jsou zpravidla daňově uznatelnými výdaji pronajímatele. Záleží však na konkrétním obsahu smlouvy o nájmu automobilu.

U pronajatého vozidla formou operativního pronájmu uplatňuje nájemce výdaje na pohonné hmoty spotřebované na pracovních cestách v prokázané výši.³

S velkou pozorností je nutno řešit případy, kdy dojde ke koupi motorového vozidla, které bylo pronajato formou operativního pronájmu. Podle § 24 odst.5 ZDP lze v tomto případě za daňový výdaj uznat nájemné jen tehdy, není-li kupní cena nižší než zůstatková cena, kterou by měl tento majetek při rovnoměrném odpisování podle ZDP.

Technické zhodnocení provedené na pronajatém vozidle může nájemce odpisovat a do daňových výdajů zahrnovat pouze při dodržení podmínek stanovených ZDP. Ve smyslu ustanovení § 28 odst. 3 ZDP jde o současné splnění těchto podmínek:

1. technické zhodnocení bylo provedeno s písemným souhlasem vlastníka,
2. technické zhodnocení hradí nájemce,

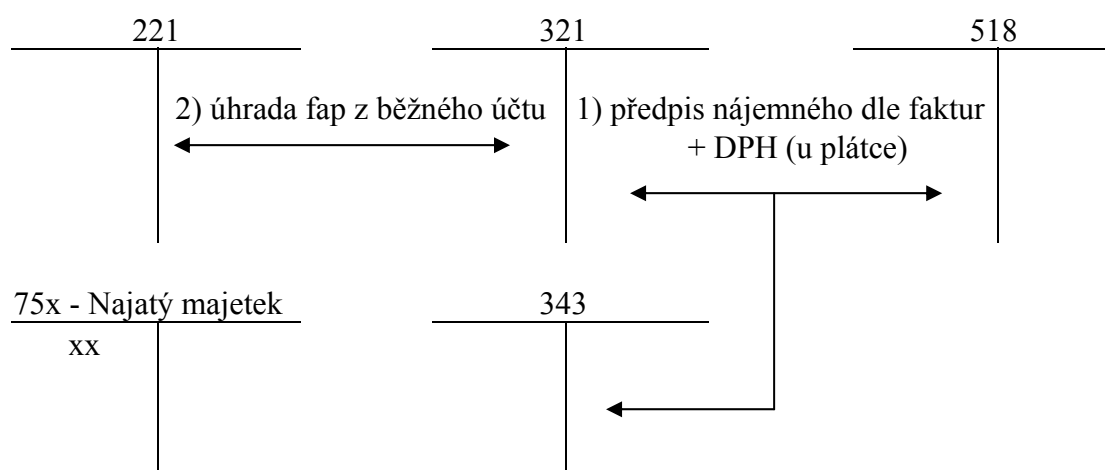
³ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

3. souhlas vlastníka (pronajímatele) s odpisováním nájemcem je uveden v písemné smlouvě, tj. ve smlouvě o pronájmu nebo v samostatné smlouvě (vlastník potom nesmí po dobu, na kterou vydává souhlas, uplatňovat výdaje související, což mu i zabrání v použití paušálních výdajů),
4. vstupní cena není u vlastníka vozidla, z titulu takového technického zhodnocení, po dobu, na kterou vydal souhlas, zvýšena.⁴

Účetní hledisko

Vystupují zde dvě strany – pronajímatel a nájemce. Při operativním pronájmu účtuje nájemce pouze o předpisu a placení splátek nájemného do nákladů. Najatý předmět vede v podrozvahové evidenci (účet 75x).

Schéma účtování operativního pronájmu u nájemce

Časové rozlišení u nájemce

Nájemné placené předem, placené v nepravidelných intervalech nebo v nerovnoměrných splátkách

Nájemce uhradí nájemné v běžném období, ale toto nájemné se týká období příštího.

1) Předpis nájemného dle fap,

nájemné je placeno předem na následující účetní období	381/321
+ DPH (u plátce)	343/321

⁴ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

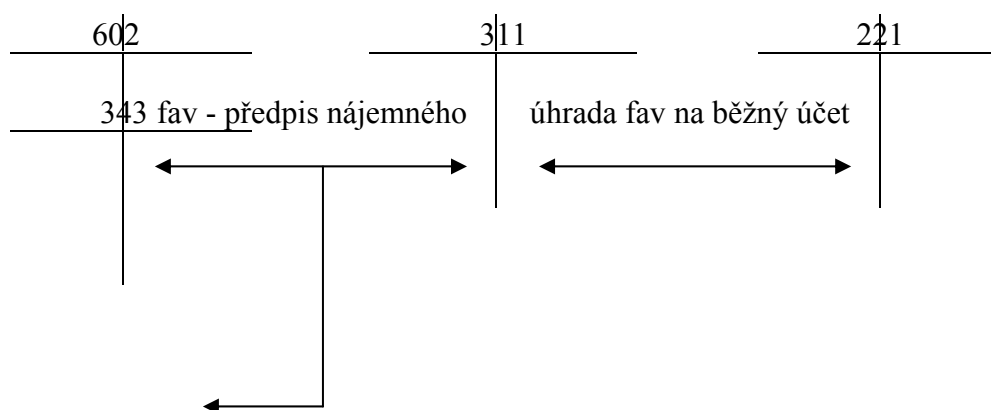
2) Úhrada nájemného z běžného účtu	321/221
3) Časové rozlišení nájemného do nákladů v následujícím účet. období	518/381

Nájemné placené pozadu, placené v nepravidelných intervalech nebo v nerovnoměrných splátkách

Nájemce nehradí nájemné v běžném období, ale toto nájemné se tohoto období týká.

1) Časové rozlišení nájemného v běžném období	518/383
1) Předpis nájemného dle fap,	383/321
+ DPH (u plátce)	343/321
3) Úhrada nájemného v následujících účetních období	321/221

Schéma účtování operativního pronájmu u pronajímatele

4.5.2 Finanční leasing

Finanční leasing představuje v současnosti velmi častou formu pořízení osobního automobilu. V tomto případě je automobil po dobu trvání leasingové smlouvy ve vlastnictví leasingové společnosti, nelze ho tedy po tuto dobu zahrnout do obchodního majetku.

V rámci finančního leasingu (finančního pronájmu) je na příjemce leasingu přenášena odpovědnost za předmět leasingu (údržba, opravy) i nebezpečí a rizika vztahující se jak k předmětu leasingu (např. nebezpečí poškození tohoto předmětu,

riziko poklesu jeho tržní hodnoty), tak k jeho užívání (včetně nebezpečí plynoucích z provozu tohoto předmětu pro třetí osoby).⁵

Doba finančního leasingu se většinou řídí daňovými předpisy a blíží se fiskální (odpisové) době příslušné komodity. Při finančním leasingu disponuje příjemce leasingu zpravidla právem získat pronajímaný majetek do vlastnictví při splnění všech podmínek leasingové smlouvy.⁵

Daňové hledisko

Nájemné sjednané v leasingové smlouvě je daňově uznatelným výdajem nájemce za současného dodržení všech podmínek uvedených v ustanovení § 24 odst. 4 ZDP:

1. Jde o automobil – hmotný majetek, který lze podle ZDP odpisovat.
2. Doba leasingu vozidla musí být delší než 20 % stanovené doby odpisování uvedené v § 30 ZDP, nejméně však 3 roky. Protože osobní automobil se odpisuje v odpisové skupině 1a 4 roky, 20 % doby odpisování by činilo pouze 0,8 let. Tudíž platí druhá podmínka, že doba nájmu osobního automobilu musí trvat nejméně 3 roky. Sjednání delší doby zákon žádným způsobem neomezuje.
3. Po ukončení doby nájmu následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu mezi vlastníkem (pronajímatelem) a nájemcem; přitom kupní cena najatého hmotného majetku není vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět nájmu měl při rovnoměrném odpisování podle § 31 ZDP k datu prodeje. Zůstatková cena tedy nezávisí jen na době nájmu, ale též na počtu zdaňovacích období, ve kterých nájem trval.
4. Po ukončení finančního pronájmu zahrne poplatník (fyzická osoba) odkoupený automobil do svého obchodního majetku.

Při uzavírání leasingové smlouvy bychom měli dbát na správnou terminologii při označování plateb. Většina leasingových společností požaduje na počátku leasingu akontaci, která je obvykle vyšší než ostatní splátky nájemného. Tuto akontaci je nutné časově rozlišit při vyúčtování nájemného tak, aby se nájemné do nákladů zahrnovalo rovnoměrně po celou dobu nájmu. Jestliže akontace má povahu zálohy na kupní cenu,

⁵ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

do výdajů lze zahrnout pouze prostřednictvím odpisů, a to až v době po skončení leasingu resp. po odkoupení automobilu nájemcem. Tato varianta je samozřejmě pro nájemce méně výhodná, protože během trvání leasingu do nákladů zahrne pouze nájemné a zálohu na kupní cenu bude odepisovat další čtyři roky.

Pokud je nájemcem fyzická osoba – podnikatel a pronajatý osobní automobil použije i pro jiné než podnikatelské účely, může nájemné zahrnout do daňových výdajů pouze v poměrné výši, tj. ve výši, která odpovídá jeho využití pro účely podnikání. Prokázané výdaje vynaložené na údržbu vozidla jsou pro nájemce daňovými výdaji. V případě provedení opravy automobilu najatého formou finančního leasingu nájemcem, kdy se nejedná o běžnou údržbu a nájemce je na základě leasingové smlouvy povinen opravu provést, může nájemce zahrnout výdaje spojené s touto opravou do daňových výdajů. Oproti tomu zdanitelným příjmem nájemce je případná náhrada od pojišťovny.⁶

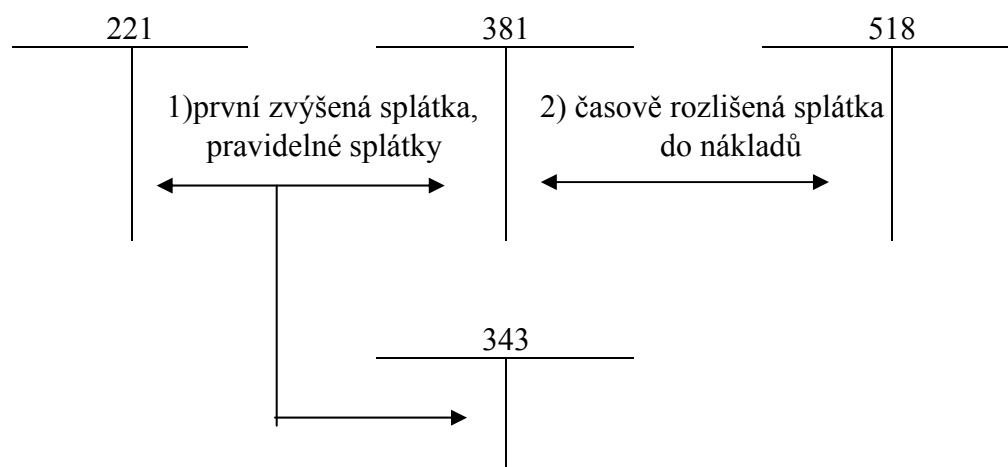
U vozidel, které jsou pořizovány formou finančního leasingu, si podnikatel může uplatnit náklady na pohonné hmoty jako daňově uznatelné výdaje.

Účetní hledisko

Při finančním leasingu jsou v době jeho trvání účtovány splátky nájemného stejně jako u operativního leasingu. Po řádném ukončení nájemní smlouvy jsou účtovány u nájemce operace související s pořízením automobilu v dohodnuté kupní ceně. Tato cena je pro nájemce cenou vstupní, kterou odepisuje.

Schéma účtování finančního pronájmu u nájemce:

a) Splátky leasingu

⁶ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

b) Po skončení leasingu

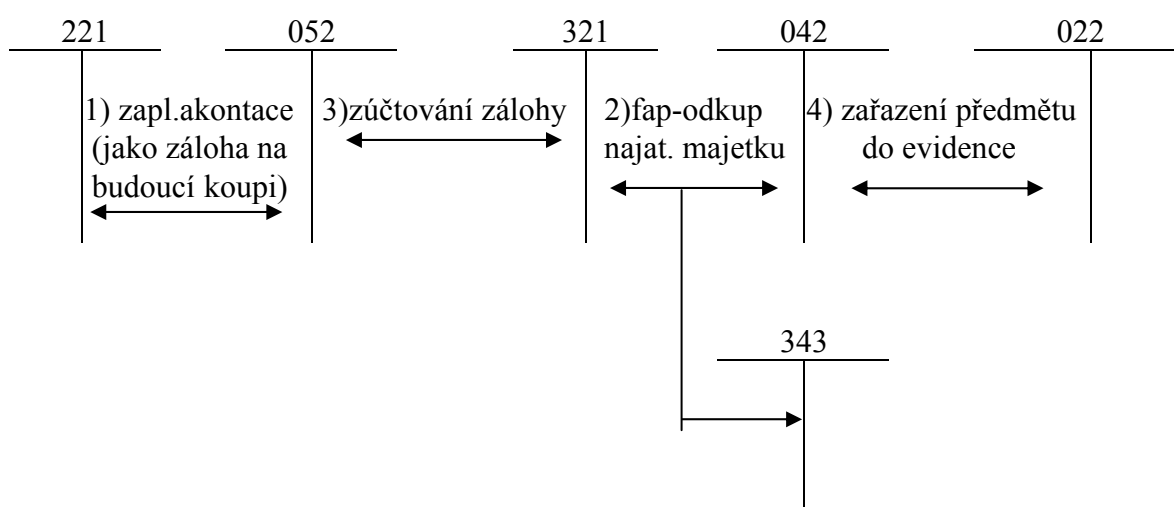
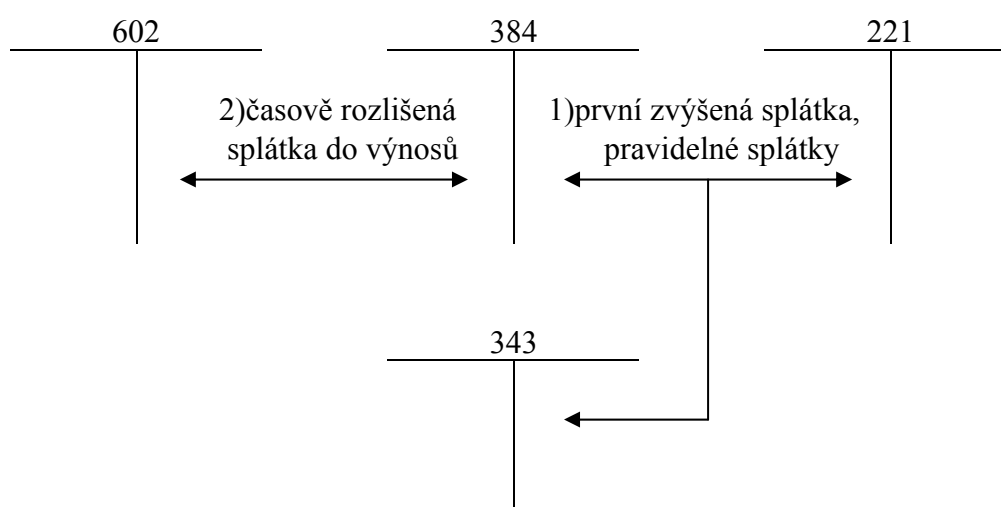
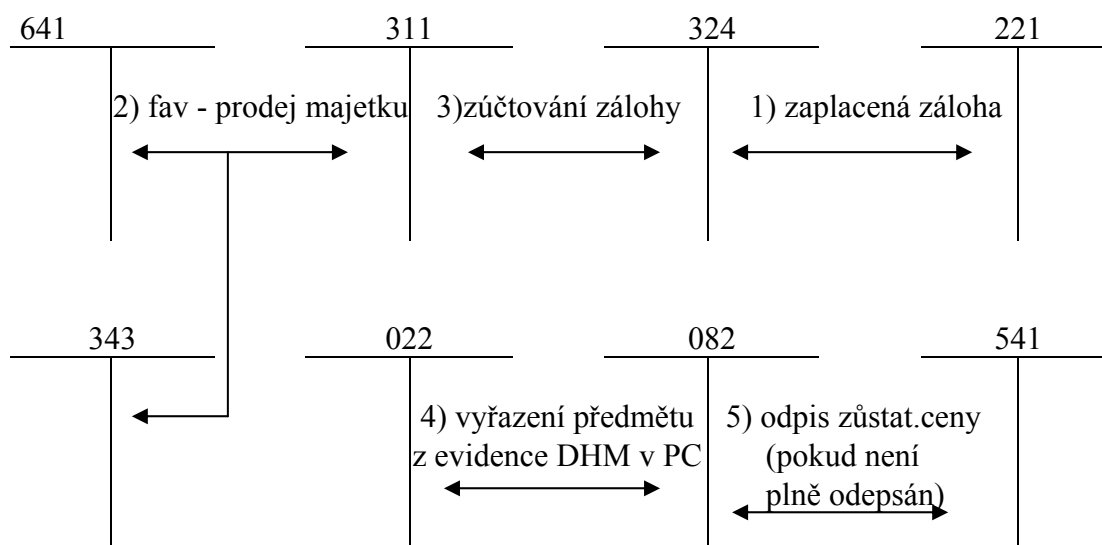

Schéma účtování finančního pronájmu u pronajímatele:

a) Splátky leasingu

b) Po skončení leasingu

5 Povinnosti související s provozováním vozidla

Poté, co jsme si vozidlo nějakým z výše uvedených způsobů pořídili, nás čeká několik povinností souvisejících s provozováním vozidla.

Rozlišení druhů a kategorií vozidla

Důležité je správné určení druhu a kategorie vozidla. Základní rozlišení vozidel je provedeno v příloze k zákonu č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Jejich chybné určení může mít negativní daňové dopady např. při odpisování, placení silniční daně, vyplácení cestovních náhrad, daně z přidané hodnoty.⁷

Silniční vozidla se rozdělují na tyto základní druhy:

- a) motocykly,
- b) osobní automobily,
- c) autobusy,
- d) nákladní automobily,
- e) speciální vozidla,
- f) přípojná vozidla,
- g) ostatní silniční vozidla.⁸

Základní kategorií silničních vozidel:

⁷ PIKAL, V. Automobil "ve firmě" 101 otázek a odpovědí z praxe. 2. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2003. 174 s. ISBN 80-86395-56-1

⁸ Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Kategorie L	motorová vozidla zpravidla s méně než čtyřmi koly
Kategorie M	motorová vozidla, která mají nejméně čtyři kola a používají se pro dopravu osob
Kategorie N	motorová vozidla, která mají nejméně čtyři kola a používají se pro dopravu nákladů
Kategorie O	přípojná vozidla
Kategorie T	traktory zemědělské nebo lesnické
Kategorie S	pracovní stroje
Kategorie R	ostatní vozidla, která nelze zařadit do výše uvedených kategorií

9

Kategorie vozidel M se dále člení na:

- a) M₁ - vozidla, která mají nejvýše osm míst k přepravě osob, kromě místa řidiče, nebo víceúčelová vozidla,
- b) M₂ - vozidla, která mají více než osm míst k přepravě osob, kromě místa řidiče, a jejichž největší přípustná hmotnost nepřevyšuje 5 000 kg,
- c) M₃ - vozidla, která mají více než osm míst k přepravě osob, kromě místa řidiče, a jejichž největší přípustná hmotnost převyšuje 5 000 kg.

9

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla neboli povinné ručení je stanoveno zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a je, jak už vyplývá z názvu, povinné.

Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu má vlastník nebo spoluvlastník tuzemského vozidla, nebo řidič cizozemského vozidla, tedy každý, kdo chce vozidla užívat na pozemní komunikaci.¹⁰

Pojištění odpovědnosti vzniká na základě pojistné smlouvy. Pojistitel je povinen pojistnou smlouvu uzavřít, jestliže návrh na její uzavření neodporuje zákonu č. 168/1999 Sb. nebo všeobecným pojistným podmínkám pojistitele schváleným ministerstvem. V pojistné smlouvě se lze od zákona č. 168/1999 Sb. odchýlit jen tehdy, pokud tím nedochází ke snížení nebo omezení nároků poškozeného z pojištění odpovědnosti. Bezprostředně po uzavření pojistné smlouvy týkající se tuzemského vozidla je pojistitel povinen vydat pojistníkovi doklad o pojištění odpovědnosti a na

⁹ Příloha k zákonu č. 56/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ www.top-pojisteni.cz

žádost pojistníka zelenou kartu. Náležitosti dokladu o pojištění stanoví ministerstvo vyhláškou.¹¹

Registrace vozidla

Každý, kdo hodlá provozovat na území České republiky silniční motorové vozidlo a přípojně vozidlo, je povinen tato vozidla přihlásit k registraci na předepsaném tiskopisu u příslušného úřadu, s výjimkou osob, jejichž pobyt na území České republiky netrvá déle než 185 dnů v příslušném kalendářním roce.¹²

Do registru silničních vozidel lze zapsat silniční motorové vozidlo a přípojně vozidlo:

- a) jehož technická způsobilost k provozu na pozemních komunikacích byla schválena,
- b) je-li sjednáno pojištění odpovědnosti z provozu vozidla týkající se takového vozidla.¹²

Pravidelné technické prohlídky

Provozovatel silničního vozidla přistaví k technické prohlídce osobní automobil, nákladní automobil, jehož přípustná hmotnost nepřevyšuje 3 500 kg, motocykl, přípojně vozidlo, jehož přípustná hmotnost nepřevyšuje 3 500 kg, kromě nebrzděného přívěsu, jehož přípustná hmotnost nepřevyšuje 750 kg, nejpozději ***ve lhůtě čtyř let po prvním zápisu*** silničního vozidla do registru silničních vozidel a potom ***pravidelně*** nejpozději ***ve lhůtách dvou let***.¹²

Pravidelné měření emisí

Provozovatel silničního motorového vozidla uvedeného v § 40 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou motocyklu, jehož provozní hmotnost je nižší než 400 kg, a elektromobilu přistaví toto silniční vozidlo k pravidelnému měření emisí ***jeden měsíc před ukončením platnosti technické prohlídky*** ve lhůtách stanovených pro jeho pravidelnou technickou prohlídku.¹²

¹¹ Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ve znění pozdějších předpisů

¹² Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Kniha jízd

Pokud je automobil v obchodním majetku firmy a podnikatel si do daňově uznatelných nákladů uplatňuje výdaje za spotřebované PHM, musí vést knihu jízd. Povinnost evidence jízd a také náležitosti této evidence vyplývá ze zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 187/1994 Sb., kterou se tento zákon provádí.

Pro daňové účely je dostačující evidence jízd obsahující následující údaje:

- datum jízdy,
- cíl jízdy,
- účel jízdy,
- ujeté km,
- typ vozidla,
- státní poznávací značka,
- stav ujetých km k 1. lednu kalendářního roku (případně k zahájení činnosti),
- stav ujetých km k 31. prosinci kalendářního roku (případně k datu ukončení činnosti).¹³

6 Dopady při vložení či nevložení osobního automobilu do obchodního majetku podnikatele

V souvislosti s používáním osobního automobilu, má podnikatel, osoba samostatně výdělečně činná, po jeho pořízení dvě možnosti výběru, buď automobil zařadit nebo nezařadit do obchodního majetku.

Obchodní majetek podnikatele (FO) je podle § 6 Obchodního zákoníku majetek, který patří podnikateli a slouží nebo je určen k jeho podnikání. Podle § 4 odst. 4 ZDP se obchodním majetkem rozumí souhrn majetkových hodnot, které jsou ve vlastnictví poplatníka a o kterých bylo nebo je účtováno anebo jsou nebo byly uvedeny v evidenci majetku a závazků pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů.

Automobil se stane součástí obchodního majetku podnikatele (který vede účetnictví) v okamžiku, kdy je o něm poprvé účtováno.

¹³ BĚHOUNEK, P. a kolektiv. Automobil v daňovém systému ČR. 4. vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2002. 274 s. ISBN 80-86131-30-4

6.1 Automobil zařazený do obchodního majetku

Pokud se podnikatel rozhodne zařadit osobní automobil do obchodního majetku, může jako daňově uznatelný náklad uplatnit především:

- odpisy (viz. kapitola 7. Odpisování a technické zhodnocení automobilu),
- výdaje na opravy, údržbu, parkovné a pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla a případné havarijní pojištění,
- dálniční známku a silniční daň,
- výdaje na pracovní cesty, a to maximálně ve výši zákona o cestovních náhradách (od r. 2007 ve výši podle zákoníku práce)
- výdaje za spotřebované PHM podle dokladů o jejich nákupu, které musí souhlasit s vedenou knihou jízd. Není však nutné, aby skutečná spotřeba pohonných hmot odpovídala průměrné spotřebě zjištěné z údajů v technickém průkazu. Vykázanou vyšší spotřebu může správce daně akceptovat, pokud bude řádně zdůvodněna.

Podnikatel, který má vozidlo zařazeno v majetku firmy, má právo i na odpočet DPH z nakoupených pohonných hmot.

Pokud podnikatel (FO) používá automobil zařazený do obchodního majetku k soukromým účelům je povinen poměrně krátit odpisy, nájemné, jakož i další náklady související s provozem vozidla.

Prodává-li se motorové vozidlo, které je v okamžiku prodeje zařazeno do obchodního majetku fyzické osoby, jedná se o příjem podle § 7 ZDP a zahrnuje se tedy do základu pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění OSVČ. Je tedy vhodné z hlediska daňové optimalizace před prodejem automobil nejprve vyjmout z obchodního majetku.

Nikdy nelze zahrnout do obchodního majetku automobil vypůjčený nebo najatý, a to ani formou finančního leasingu po dobu trvání smlouvy.

6.2 Automobil nezařazený do obchodního majetku

Pokud podnikatel nemá osobní automobil zařazen ve svém obchodním majetku, znamená to, že pro účely podnikání používá vozidlo, které zůstává jeho soukromým majetkem a pro účely podnikání bude ve většině případů používáno v menší míře než pro účely soukromé.¹⁴

Do daňových výdajů lze výdaje na dopravu vlastním vozidlem, nezahrnutým do obchodního majetku poplatníka, uplatnit ve výši sazby základní náhrady a náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty (tj. podle cen pohonných hmot platných v době použití vozidla, přepočtených podle spotřeby vypočtené aritmetickým průměrem z údajů uvedených v technickém průkazu vozidla). Stejně lze postupovat u spolupracujících osob, společníků veřejných obchodních společností a komplementářů. Kromě toho lze do výdajů zahrnout i zaplacenou silniční daň.¹⁴

Sazbě základní náhrady a náhradě výdajů za spotřebované pohonné hmoty se podrobněji věnuji v kapitole 8 (Automobil a cestovní náhrady).

Soukromý osobní automobil podnikatele není evidován jako dlouhodobý ani jiný majetek v účetnictví podnikatele. Pokud podnikatel chce uplatňovat výdaje na spotřebované pohonné hmoty ve svém daňovém přiznání, musí vést knihu jízd. Poplatník, který účtuje v účetnictví, bude účtovat tyto náhrady na vrub účtu 512 – Cestovné. Účetnictví se v tomto případě dotýkají pouze výdaje prokazatelně spojené s používáním vozidla za účelem podnikání, jako jsou parkovné, silniční daň.¹⁴

7 Odpisování a technické zhodnocení automobilu

Dlouhodobý hmotný majetek představuje jednu z nejvýznamnějších složek aktiv každé účetní jednotky. Korektní nakládání s majetkem uvedené kategorie tak z pohledu jeho účetní a daňové správy představuje objemově výraznou skupinu činností, která zahrnuje nejen oblast správného vymezení a ocenění majetku, nýbrž i vlastní možnost uplatnění nákladů spojených s jeho pořízením do výsledku hospodaření, potažmo do základu daně z příjmů. S dlouhodobým majetkem je spojena i oblast oprav a technického zhodnocení, jakož i dispozice s majetkem na základě uzavřených nájemních smluv.¹⁵

¹⁴ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. I.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002

¹⁵ FIŠEROVÁ, R. - CHALUPA, R. a kolektiv. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2006. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. 417 s. ISBN 80-7263-329-5

Automobil se řadí mezi dlouhodobý hmotný majetek na základě jeho doby použitelnosti a výši jeho ocenění. Automobil patří mezi samostatné movité věci a soubory movitých věcí, jehož použitelnost je delší než 1 rok. Při stanovení výše jeho ocenění je účetní jednotka povinná dbát povinností stanovených ZoÚ, zejména pak respektovat principy významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku. Dle § 26 ZDP se za samostatné movité věci považuje hmotný majetek, jehož vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč.

V zákoně o dani z příjmů v § 10 je stanoven cenový limit u osobního automobilu kategorie M1 s výjimkou automobilu, který je využíván provozovatelem silniční motorové dopravy nebo provozovatelem taxislužby na základě vydané koncese, a automobilu druh sanitní a pohřební. Vstupní cena nebo zvýšená vstupní cena může být pro účely tohoto zákona maximálně ve výši 1 500 000 Kč. To znamená, že pokud se podnikatel rozhodne koupit si do firmy vůz s vyšší vstupní cenou než je stanovena zákonem, do daňově uznatelných nákladů zapíše pouze 1 500 000 Kč.

Hodnota majetku dlouhodobé povahy není při jeho pořízení promítnuta do nákladů jednorázově. Výdaje vynaložené na majetek jsou uplatňovány postupně formou odpisů, které nákladově vyjadřují míru používání majetku a jeho opotřebení v rámci činnosti účetní jednotky. Odpisy majetku lze rozčlenit na odpisy realizované podle zákona o účetnictví (účetní odpisy) a odpisy, jejichž formu a způsob výpočtu vymezuje ZDP (daňové odpisy).¹⁶

7.1 Účetní odpisy

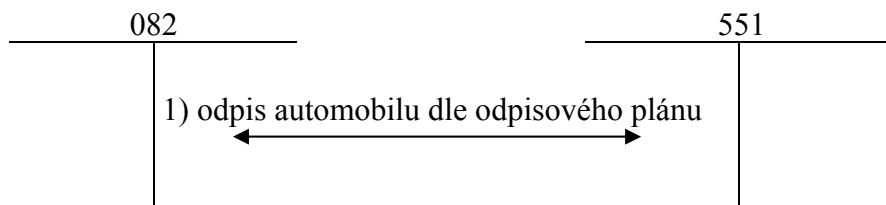
Prostřednictvím účetních odpisů dochází nepřímo k vyjádření trvalého snížení hodnoty dlouhodobého hmotného majetku postupně v průběhu jeho používání. K vyjádření výše odpisů a zjištění zůstatkové ceny dochází pomocí oprávek. Forma a technika odpisování je plně v kompetenci účetních jednotek.¹⁶

Účetní odpisy se počítají z ceny, ve které je automobil oceněn v účetnictví. Výše účetních odpisů je limitována cenou, ve které je automobil oceněn v účetnictví. Zákon o účetnictví v § 28 odst. 2) stanoví, že účetní jednotka si při odpisování automobilu stanoví odpisový plán jako podklad pro vyčíslení oprávek v průběhu používání automobilu. Sazbou účetních odpisů u automobilů může být například hledisko času nebo počet ujetých kilometrů.

¹⁶ FIŠEROVÁ, R. - CHALUPA, R. a kolektiv. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2006. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. 417 s. ISBN 80-7263-329-5

Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. Z hlediska daně z příjmů nejsou daňově uznatelným nákladem.

Účetní schéma účetních odpisů

7.2 Daňové odpisy

Úprava daňových odpisů je striktně vymezena ZDP.

Odpisováním se pro účely tohoto zákona rozumí zahrnování odpisů z hmotného majetku evidovaného u poplatníka, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu, do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu.¹⁷

Při uvedení automobilu do užívání je poplatník povinen zařadit tento majetek do odpisové skupiny dle přílohy k zákonu o daních z příjmů. Motorová vozidla (kromě motocyklů) jsou zařazena do odpisové skupiny 1a pod kódem „Standardní klasifikace produkce“ 34.10.2. Zařazení do odpisových skupin určuje dobu odpisování. Dle § 30 odst. 1 činí doba odpisování u osobního automobilu 4 roky.

Automobil lze odpisovat rovnoměrně (lineárně) nebo zrychleně (degresivně). Poplatník si stanoví pro každý nově pořízený automobil způsob odpisování, který pak po celou dobu odpisování musí dodržovat. V případě, kdy poplatník pokračuje dle § 30 odst. 12 v odpisování započatém původním vlastníkem, nemá nový vlastník právo si způsob odpisování zvolit.

Rovnoměrné odpisy

Pro každou odpisovou skupinu je určeno, kolik procent ze vstupní ceny činí odpis v prvním roce a v dalších letech odpisování. Pro případ zvýšené vstupní ceny z důvodu technického zhodnocení je určeno, kolik procent ze zvýšené vstupní ceny činí odpis. To neplatí v případě technického zhodnocení uvedeného do užívání v prvním roce odpisování, kdy je součástí vstupní ceny.

¹⁷ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Následující tabulka uvádí přehled ročních odpisových sazeb pro odpisovou skupinu 1a, do které jsou osobní automobily zařazeny.

Tab. č. 1 odpisových sazeb při rovnoměrném odpisování automobilu

Odpisová skupina	% sazba v 1. roce odpisování	% sazba v dalších letech odpisování	% sazba pro zvýšenou VC
1a	14,2	28,6	25

Zdroj: vlastní

Od roku 2005 lze odpisy v prvním roce navýšit na úkor odpisů let následujících. Tím došlo alespoň k částečné kompenzaci zániku tzv. reinvestičních odečtů. Při využití této možnosti je výsledným efektem jiné rozložení odpisů v čase s akcentem na první rok odpisování. Pro tento účet stanoví ZDP čtyři tabulky ročních odpisových sazeb, které jsou přiřazeny jednotlivým odpisovým skupinám.

Roční odpisovou sazbu při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20% může použít poplatník s převážně zemědělskou a lesnickou výrobou, který je první vlastníkem stroje, označeného SKP kódem 29.3. Roční odpisovou sazbu při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15% může použít poplatník, který je první vlastníkem zařízení pro čištění a úpravu vod označovaného ve SKP kódem 29.24.1. Roční odpisovou sazbu při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 % může použít poplatník, který je první vlastníkem hmotného majetku zařazeného podle tohoto zákona v odpisových skupinách 1 až 3 s výjimkou hmotného majetku uvedeného v § 31 odst. 5 ZDP, kam patří i osobní automobily, pokud nejsou využívány provozovateli silniční motorové dopravy a provozovateli taxislužby na základě vydané koncese a provozovateli autoškol nebo pokud se nejedná o osobní automobily v provedení speciální vozidlo podskupiny sanitní a pohřební podle zvláštního právního předpisu. Pokud by patřilo do výše zmíněné skupiny roční odpisové sazby by se řídili následující tabulkou.

Tab. č. 2 roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10%

Odpisová skupina	% sazba v 1. roce odpisování	% sazba v dalších letech odpisování	% sazba pro zvýšenou VC
1a	24,1	25,3	25

Zdroj: vlastní

Při výpočtu odpisů se vychází ze vstupní ceny (VC) hmotného majetku, či z jeho zvýšené vstupní ceny (ZVC), byl-li majetek během odpisování technicky zhodnocen.

$$\text{Roční odpis} = VC (ZVC) : 100 * \text{roční odpisová sazba}$$

V důsledku technického zhodnocení dochází při rovnoměrném odpisování k prodloužení doby odpisování, které závisí na poměru výše původní vstupní ceny a výše provedeného technického zhodnocení.

Zrychlené odpisy

V případě zrychleného odpisování dochází k uplatnění odpisů po dobu odpisování majetku nerovnoměrně. Větší část hodnoty majetku je do nákladů promítnuta v průběhu prvních let odpisování, v dalších letech se výše uplatňovaných odpisů snižuje.¹⁸

Pro každou odpisovou skupinu jsou určeny koeficienty pro výpočet odpisů pro první rok odpisování, následující roky a pro případ zvýšení ZC z důvodu technického zhodnocení.

Tab. č. 3 koeficienty pro zrychlené odpisování automobilu

Odpisová skupina	koeficient v 1. roce odpisování	koeficient v dalších letech odpisování	koeficient pro zvýšenou VC
1a	4	5	4

Zdroj: vlastní

Při zrychleném odpisování se stanoví odpisy hmotného majetku v prvním roce odpisování jako podíl jeho vstupní ceny a přiřazeného koeficientu pro zrychlené odpisování platného v prvním roce odpisování; přitom poplatník, který je prvním vlastníkem, může tento odpis zvýšit o 20, 15 nebo 10 % vstupní ceny hmotného majetku. Přitom pravidla pro uplatnění zvýšeného odpisu jsou shodná jako u rovnoměrného odpisování.

$$\text{Roční odpis} = VC : \text{koeficient v prvním roce odpisování}$$

V dalších letech se roční odpis stanoví jako podíl dvojnásobku ZC majetku a rozdílu mezi příslušným koeficientem a počtem let, po která byl již majetek odpisován (PL).

$$\text{Roční odpis} = \frac{2 \cdot ZC}{\text{koeficient v dal. letech odpisování} - PL}$$

Uplatnění daňových odpisů není zákonnou povinností poplatníka, je pouze jeho právem. Odpisování hmotného majetku lze i přerušit. Při dalším odpisování, tj. jeho znovuzahájení, je nutné pokračovat takovým způsobem, jako by odpisování přerušeno nebylo.¹⁸

¹⁸ FIŠEROVÁ, R. - CHALUPA, R. a kolektiv. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2006. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. 417 s. ISBN 80-7263-329-5

Zvláštní podmínkou určenou pro fyzické osoby však je, že v době přerušení odpisování poplatník neuplatní výdaje paušální částkou podle § 7 nebo § 9 ZDP. Pokud poplatník vykáže výdaje paušální částkou, nelze za toto zdaňovací období odpisy uplatnit, ani o tuto dobu odpisování pro daňové účely prodloužit. Porušením tohoto pravidla by došlo k duplicitnímu uplatnění nákladů. Po dobu uplatňování výdajů paušální částkou vede poplatník odpisy pouze evidenčně.¹⁹

7.3 Technické zhodnocení

Technickým zhodnocením se rozumí rekonstrukce a modernizace, nástavby, přístavby, stavební úpravy majetku. Toto vymezení platí pro nemovitý majetek i pro movité věci. Rekonstrukcí se rozumí zásah do majetku, který má za následek změnu účelu použití nebo technických parametrů. Modernizací se rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku. Důsledně je nutné jak z účetních, tak z daňových důvodů odlišovat opravy a udržování od technického zhodnocení. Opravami se odstraňuje částečné fyzické opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Udržování se zpomaluje fyzické opotřebení, předchází jeho následkům a odstraňují se drobné závady.²⁰

Za technické zhodnocení může být považováno pořízení a zabudování do vozidla např. závěsného zařízení, střešního okna, autoalarmu, airbagů, palubního počítače, klimatizace, katalyzátoru, autorádia a reproduktorů, pokud jsou pevně zamontovány do vozidla, provedení výměny motoru za motor s vyšším objemem válců.

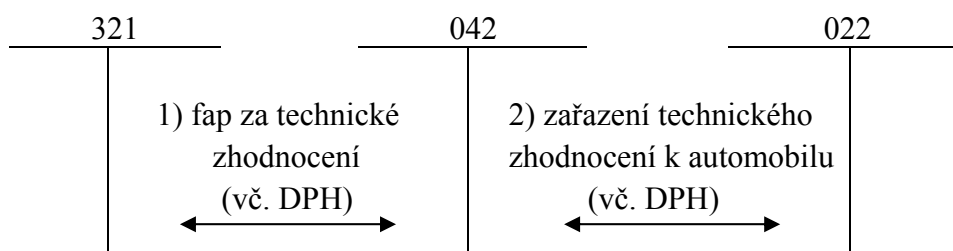
Podle § 33 odst. 1 ZDP je limitem pro technické zhodnocení částka 40 000,- Kč. Pokud hodnota technického zhodnocení v jednom zdaňovacím období u konkrétního majetku tento limit nepřevyšuje, má poplatník možnost se rozhodnout, zda bude tyto výdaje u jednotlivého majetku považovat za technické zhodnocení, nebo zda je uplatní jako jednorázový výdaj v příslušném daňovém období.

Technické zhodnocení se oceňuje podle stejných zásad jako automobil, na kterém je provedeno. Odpisování při provedení technického zhodnocení bylo již dříve v této kapitole vysvětleno.

¹⁹ FIŠEROVÁ, R. - CHALUPA, R. a kolektiv. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2006. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. 417 s. ISBN 80-7263-329-5

²⁰ RYNEŠ, P. Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2006. 6. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. 880 s. ISBN 80-7263-313-9

Účtování technického zhodnocení u osobního automobilu

8 Daňové zatížení vznikající k osobnímu automobilu

V souvislosti s užíváním osobního automobilu, vznikají různé výdaje, které ovlivňují výši základu daně z příjmů. Při nákupu a prodeji automobilu je důležitá také problematika týkající se daně z přidané hodnoty, zejména pak zákaz odpočtu DPH při nákupu osobního automobilu. Významná je též daň silniční, kterou je povinen platit ten, kdo používá automobil k podnikání.

8.1 Daň z příjmů

Problematika používání automobilu při podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, zdaňování příjmů z jeho prodeje či pronájmu automobilu z hlediska daně z příjmů, vychází ze zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky podle § 6 ZDP,
- příjmy z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti podle § 7 ZDP,
- příjmy z kapitálového majetku podle § 8 ZDP,
- příjmy z pronájmu podle § 9 ZDP,
- ostatní příjmy podle § 10 ZDP.²¹

Příjem, který je předmětem daně, může být peněžní i nepeněžní. Nepeněžní příjem přitom může být dosažen i směnou.

Příjem podle § 6 odst. 6 ZDP je příjem zaměstnance, který využívá vozidlo zaměstnavatele pro služební i soukromé účely. Jedná se o částku ve výši 1 % vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Jedná se u zaměstnance o nepeněžní plnění, které podléhá dani z příjmů. Je-li částka ve výši 1 %

²¹ BĚHOUNEK, P. a kolektiv. Automobil v daňovém systému ČR. 4. vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2002. 274 s. ISBN 80-86131-30-4

vstupní ceny nižší než 1000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1000 Kč.

Příjmy podle § 7 ZDP jsou příjmy z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti, například příjmy provozovatele taxislužby, autoškoly, silniční motorové dopravy.

Příjmy z pronájmu podle § 9 ZDP jsou například příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příjmů z příležitostných pronájmů uvedených v § 10 ZDP, které jsou od daně osvobozeny, pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne 20 000 Kč.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob nejsou příjmy získané zděděním a darováním věci či majetkového práva, pokud se nejedná o dar přijatý v souvislosti s výkonem závislé činnosti a funkčních požitků podle § 6 ZDP nebo o dar přijatý v souvislosti s podnikáním nebo, které provozují školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných nebo ohrožených druhů zvířat, však nejsou příjmy získané nabytím daru v souvislosti s provozováním těchto činností. Předmětem daně také nejsou úvěry a půjčky.²²

Předmětem daně z příjmů právnických osob jsou podle § 18 ZDP až na určité výjimky příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Předmětem daně z příjmů PO např. nejsou obdobně jako u osob fyzických příjmy nabyté zděděním či darováním. Zejména u právnických osob je zajímavá vazba předmětu daně z příjmů a silniční daně, protože předmětem silniční daně jsou například vozidla, která jsou používána k činnostem, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů.²²

Je-li příjem předmětem daně z příjmů, neznamená to, že bude uváděn v přiznání k dani z příjmů a že z něho bude placena daň. Některé příjmy jsou totiž od daně osvobozeny podle § 4 a 10 ZDP (fyzické osoby) nebo podle § 20 ZDP (právnické osoby). Příjmy od daně osvobozené se do daňového přiznání neuvádějí. Neuvádějí se také příjmy, které jsou daněny zvláštní sazbou daně, její správné uplatnění a odvedení správci daně je záležitostí toho, kdo příjem vyplácí (plátce daně). V souvislosti s motorovými vozidly přichází uplatnění zvláštní sazby daně u výher.²²

Příjmy, které jsou od daně osvobozené, se chovají obdobně jako příjmy, které nejsou předmětem daně. Přesto nelze tyto příjmy ztotožňovat, rozdíl se může projevit opět např. v návaznosti na silniční daň.²²

²² BĚHOUNEK, P. a kolektiv. Automobil v daňovém systému ČR. 4. vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2002. 274 s. ISBN 80-86131-30-4

Co se týče zdanění příjmů z prodeje, je to rozdílné u FO a u PO. Je-li automobil prodáván, je nutné odlišně posuzovat příjmy z prodeje automobilu, který u prodávajícího:

- nebyl součástí obchodního majetku,
- je nebo byl součástí obchodního majetku.

Zákon o daních z příjmů v § 4 odst. 1 písm. c) stanoví mimo jiné, že od daně z příjmů FO jsou osvobozeny příjmy z prodeje movitých věcí. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku a na příjmy z prodeje movitých věcí, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské a jiné samostatně výdělečné činnosti poplatníka, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku.

Je-li prodávajícím PO, tak se na ní žádné osvobození příjmu od daně z příjmů nevztahuje.

Jedná-li se o pronajaté vozidlo, pronajímatel bude příslušný příjem zdaňovat jako příjem z pronájmu. Pokud je pronajímatel FO, zdaňuje příjem z pronájmu jako:

- příjem z podnikání (automobil zařazen do obchodního majetku),
- příležitostný pronájem
- příjem z pronájmu

8.2 Daň z přidané hodnoty

Při uplatňování daně z přidané hodnoty u automobilů se vychází z jednotlivých ustanovení zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Z hlediska uplatnění DPH platí specifický režim pro osobní automobily, které jsou vymezeny pro účely DPH ve vazbě na zvláštní předpis. Specifická úprava platná pro osobní automobily se odvíjí od zákazu odpočtu daně (i u plátců daně) při technickém zhodnocení osobního automobilu, při pořízení, s výjimkou jeho nákupu za účelem dalšího prodeje. Pro ostatní automobily a motorová vozidla platí z hlediska DPH standardní úprava jako pro jakékoliv jiné zboží.

Osobní automobil je pro účely DPH podle § 4 odst. 3 písm. f) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, vymezen jako silniční motorové vozidlo, které má v technickém průkazu zapsanou kategorii M1 nebo M1G; pokud zápis kategorie chybí, vymezuje se tato kategorie zvláštním právním předpisem.

Uplatnit nárok na odpočet DPH lze u některých speciálních osobních automobilů. Jedná se o motorová vozidla zařazená v kategorii M1, která jsou podle vyhlášky č. 301/2001 Sb., o schvalování technické způsobilosti a technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, zařazena jako požární, záchranná, montážní a jiná.

Nárok na odpočet DPH nelze uplatnit ani při pořízení pohonných hmot pro použití v motorovém vozidle, které není součástí obchodního majetku plátce, jestliže je použito pro služební účely a na základě zákona o cestovních náhradách se uplatňuje náhrada, protože v rámci této náhrady jsou pohonné hmoty započítávány v úrovni včetně DPH. Nárok na odpočet DPH nelze také uplatnit při pořízení pohonných hmot v souvislosti s použitím osobního automobilu, který má plátce v obchodním majetku, pro účely nesouvisející s podnikáním včetně osobní potřeby. Nárok na odpočet lze uplatnit v případě, je-li plnění použito k podnikání. Tam, kde se částečně použije pro účely nesouvisející s podnikáním nebo pro osobní spotřebu, je nutno nárok krátit.

Nárok na odpočet daně na vstupu u osobních automobilů má pouze obchodník s automobily a podnikatel provozující finanční leasing, a to pouze v tom případě, pokud jsou osobní automobily nakoupeny pro následný prodej.²³

Při prodeji osobního automobilu, u něhož nebyl uplatněn nárok na odpočet daně při nákupu, není zdanitelným plněním, pokud prodejní cena nepřevyšuje vstupní cenu včetně daně.

8.3 Silniční daň

Silniční daň upravuje zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. K této dani se přiznávají silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou registrovaná a provozovaná v ČR, jestliže se používají k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti. Vozidla, jejichž hmotnost je 12 a více tun jsou vždy předmětem daně silniční. Do předmětu daně se nezahrnují speciální pásové automobily, zemědělské a lesnické traktory a další vozidla uvedená ve zvláštním předpisu.²⁴

Pro doplnění je třeba uvést, že předmětem silniční daně jsou i vozidla právnických osob, které nejsou založeny nebo zřízeny za účelem podnikání (jde o tzv.

²³ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. I.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002

²⁴ www.finance.cz

neziskové subjekty, jako jsou např. občanská sdružení, politické strany a hnutí, nadace a nadační fondy, obce, apod.). U těchto subjektů jsou tedy předmětem silniční daně vozidla, která jsou používána k činnostem, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů.²⁵

Používá-li fyzická osoba silniční vozidlo jen při činnostech, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů podle § 9 nebo § 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, není vozidlo předmětem silniční daně podle § 2 odst. 1 zákona o dani silniční.

Od daně jsou osvobozena vozidla kategorie L1, která mají méně než čtyři kola zapsaná v technickém průkazu; vozy zabezpečující linkovou osobní vnitrostátní přepravu, které splňují další předpoklady; vozidla na elektrický pohon a další dle uvedení v § 3 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.²⁶

Silniční daň musí hradit fyzické nebo právnické osoby, které vozidlo užívají a jsou zapsány v technickém průkazu jako provozovatelé. Dále pak může být poplatníkem rovněž i osoba, která užívá vozidlo, v jehož technickém průkazu je osoba, která zemřela, zanikla nebo byla zrušena.²⁶

Poplatníkem daně je rovněž:

- a) zaměstnavatel, pokud vyplácí cestovní náhrady svému zaměstnanci za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla, pokud daňová povinnost nevznikla již provozovateli vozidla,
- b) osoba, která používá vozidlo registrované a určené jako mobilizační rezerva nebo pohotovostní zásoba k účelům uvedeným v § 2 odst. 1. zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů,
- c) stálá provozovna nebo jiná organizační složka osoby se sídlem nebo trvalým pobytem v zahraničí.²⁷

Zaplatí-li silniční daň jménem poplatníka osoba, která si účtovala výdaje podle § 24 zákona o daních z příjmů, nemůže si tuto silniční daň zahrnout do nákladů, protože daň zaplacená za jiného poplatníka podle § 25 odst. 1 písm. r) zákona o daních z příjmů, není nákladem. Výjimkou je silniční vozidlo manželů, které při podnikání využívá ten manžel, který není registrován jako jeho vlastník ani provozovatel. Silniční

²⁵ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

²⁶ www.finance.cz

²⁷ www.mfcr.cz

daň platí vlastník, provozovatel vozidla, ale zaplacenou silniční daň uplatní do výdajů manžel, který využívá vozidlo při podnikání (§ 24 zákona o daních z příjmů).

Základ daně podle § 5 ZDS se zjišťuje z technických dokladů k vozidlu, a to u všech silničních vozidel, která jsou předmětem daně.

Základem daně je:

- a) zdvihový objem motoru v cm³ u osobních automobilů s výjimkou osobních automobilů na elektrický pohon,
- b) součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů,
- c) největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel.²⁸

Pro osobní automobily je základem daně zdvihový objem motoru v cm³ (obsah válců) uvedený v technickém průkazu k vozidlu. Výjimkou jsou vozidla na elektrický pohon, u nichž se zjišťuje základ daně jako u ostatních silničních vozidel.

Tab. č. 4 sazby daně u osobních automobilů:

Objem motoru	Roční sazba daně v Kč
do 800cm ³	1.200,-
nad 800 cm ³ do 1.250cm ³	1.800,-
nad 1.250cm ³ do 1.500cm ³	2.400,-
nad 1.500cm ³ do 2.000cm ³	3.000,-
nad 2.000cm ³ do 3.000cm ³	3.600,-
nad 3.000cm ³	4.200,-

28

Základ daně se zjišťuje samostatně za každé silniční vozidlo, tzn. samostatně i za vozidlo přípojně. V návaznosti na to se samostatně zjišťuje i roční sazba daně za každé vozidlo.²⁹

Kromě roční sazeb daně silniční je v § 6 odst. 4 ZDS stanovena denní sazba daně ve výši 25 Kč pro osobní automobily a pro jejich přívěsy. Denní sazba daně silniční může však využít pouze poplatník – zaměstnavatel, který platí daň za osobní automobil použitý zaměstnancem k pracovní cestě. Denní sazbu daně nemůže použít podnikatel, který užívá vozidlo k zajištění svých podnikatelských aktivit. Je-li však pro poplatníka (zaměstnavatele) výhodnější platit daň ve výši 1/12 příslušné roční sazby za

²⁸ Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

²⁹ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

každý kalendářní měsíc, ve kterém je vozidlo použito, může postupovat tímto způsobem. Volba způsobu výpočtu silniční daně (resp. záloh na ně) je potom závazná pro každé jednotlivé vozidlo po celé zdaňovací období. Lze ji měnit pouze v daňovém přiznání při dodržení podmínky, že pro každé jednotlivé vozidlo se smí použít pouze jedna z variant po celé zdaňovací období.³⁰

Vozidla, která byla registrovaná v ČR do 31. 12. 1989 se sazba daně uvedená v tabulkách **zvyšuje o 15 %**.³¹

Daňové přiznání si podává do 31.1. následujícího roku, a to i v případě, jsou-li u poplatníka všechna vozidla osvobozena. Daň se platí formou záloh na daň (za rozhodné období I. až IV.) a doplatku daně. Zdaňovací období je rozděleno do 5 rozhodných období (I. leden, únor, březen, II. duben, květen, červen, III. červenec, srpen, září, IV. říjen, listopad, V. prosinec). Zálohy na daň jsou splatné do 15. dne měsíce následujícího po skončení rozhodného období, doplatek daně v termínu pro podání daňového přiznání.³²

K zániku daňové povinnosti dochází:

- u vozidel zahrnutých do majetku poplatníka v měsíci, ve kterém je vozidlo vyřazeno z hmotného majetku (při odcizení se vozidlo vyřazuje ke dni vydání usnesení Policie ČR),
- u vozidel nezahrnutých do hmotného majetku v kalendářním měsíci, ve kterém je využívání vozidla přerušeno nebo ukončeno (neúčtuje se o výdajích na jeho provoz),
- při změně v osobě poplatníka zaniká daňová povinnost původnímu poplatníkovi uplynutím kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci vzniku daňové povinnosti nového poplatníka.³⁰

Účtování o dani silniční

Pro účtování silniční daně v účetnictví se používá účet 345 – Ostatní daně a poplatky. Vzhledem k tomu, že tento účet slouží k evidenci i dalších majetkových daní, je třeba, aby byl dále členěn analyticky podle jednotlivých daní.³⁰

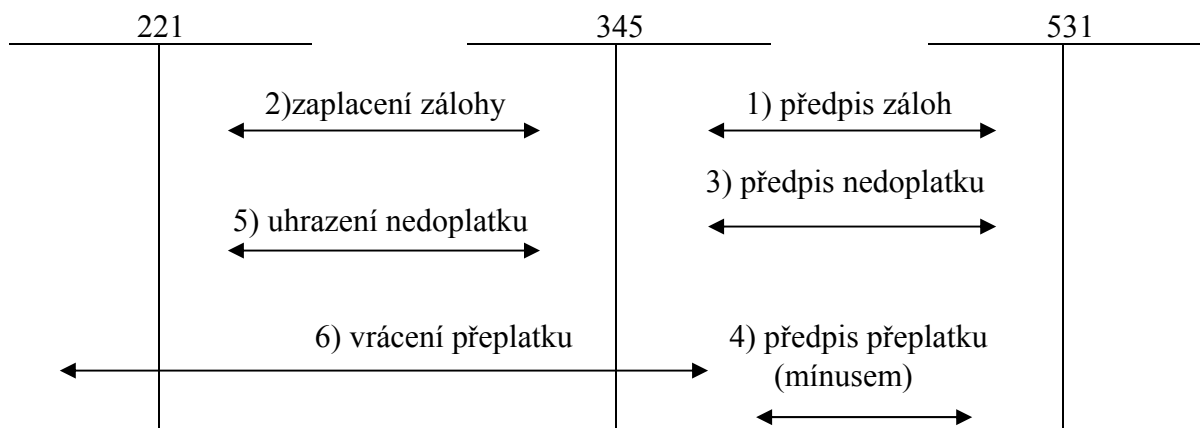
³⁰ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

³¹ www.finance.cz

³² BĚHOUNEK, P. a kolektiv. Automobil v daňovém systému ČR. 4. vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2002. 274 s. ISBN 80-86131-30-4

Silniční daň je nákladem účetní jednotky, evidovaným na účtě 531 – Silniční daň. Zde se účtuje předpis záloh v průběhu roku a dorovnání daňové povinnosti koncem účetního období podle daňového přiznání.³³

Schéma účtování o silniční dani

9 Automobil a cestovní náhrady

Od 1. ledna 2007 jsou cestovní náhrady upraveny **zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce**, a to v jeho části sedmé, v ustanoveních § 151 až v § 189. Kde tyto náhrady jsou rozděleny na poskytnutí cestovních náhrad zaměstnanci zaměstnavatele, který je státem, územním samosprávným celkem, státním fondem, příspěvkovou organizací a který není.

Cestovní náhrady byly do roku 2006 včetně, upravovány zákonem č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů, který byl od 1.1. 2007 zrušen a nahrazen již výše zmíněným zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Výše uvedená relativnost samostatné úpravy pro podnikatelskou sféru a samostatné úpravy pro státní a příspěvkovou sféru v zákoníku práce spočívá v tom, že zaměstnavatel v podnikatelské sféře se neobejde bez znalosti ustanovení platících pro zaměstnavatele ve státní sféře, protože podle § 24 odst. 2 písm. zh) ZDP, ve znění platném od 1. 1. 2007, jsou daňově uznatelné předmětné náhrady do rozsahu a výše, který může zaměstnanci poskytovat zaměstnavatel ve státní a příspěvkové sféře. Zaměstnavatel ve státní a příspěvkové sféře se pak neobejde bez znalosti ustanovení platících pro zaměstnavatele v podnikatelské sféře, protože v ustanoveních zákoníku práce, týkajících se náhrad, které může poskytovat svým zaměstnancům, jsou většinou

³³ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

odkazy na postup uvedený v ustanoveních, která se týkají zaměstnanců a zaměstnavatelů v podnikatelské sféře.³⁴

9.1 Pracovní cesty u podnikatelů do roku 2006 včetně

Podnikatelé, tj. osoby samostatně výdělečně činné, realizují cesty, které mají příčinnou souvislost s jejich legálně povolenou podnikatelskou činností. Tyto cesty nazýváme také pracovními cestami, i když podle Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pracovní cesty konají pouze zaměstnanci, protože se jedná o specifický pojem zákoníku práce, a tedy podnikatelé mohou konat jen cesty obdobného charakteru cestám pracovním.³⁵

Tato problematika u podnikatelů je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Pro podnikatele platí, že při zvažování nároků na náhrady cestovních výdajů při jejich pracovních cestách je nutno vždy vycházet z § 24 odst. 2 písm. k) bod 1 až 4 ZDP, který ve své podstatě představuje odchylky platné pro podnikatele ve srovnání se zaměstnanci.³⁵

Jsou zde vyjmenované náklady na ubytování, na dopravu hromadnými dopravními prostředky, na pohonné hmoty spotřebované silničním motorovým vozidlem zahrnutým v obchodním majetku poplatníka nebo v nájmu (s výjimkou uvedenou v bodě 4 ZDP) a na nezbytné výdaje spojené s pracovní cestou **v prokázané výši**, které lze zahrnout do daňově uznatelných nákladů. Což znamená, že si podnikatelé nemohou vůči sobě v žádném případě automaticky aplikovat ustanovení § 19 a § 20. Stravné si podnikatelé také mohou uplatnit jako daňový náklad, ale jen u cest delších než 12 hodin.

Podnikatel si dále jako daňově uznatelné náklady může uznat výdaje na dopravu vlastním silničním motorovým vozidlem nezahrnutým do obchodního majetku ve výši sazby základní náhrady a náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty. Pokud bude podnikatel k pracovní cestě využívat vypůjčené vozidlo, může si přiznat pouze výdaje na spotřebované pohonné hmoty.

Pro stanovení výdajů za spotřebované pohonné hmoty lze použít průměrné ceny, které zveřejňuje Ministerstvo financí ve Finančním zpravodaji po uplynutí zdaňovacího

³⁴ JANOUŠEK, K. Cestovní náhrady 2007 – přehled změn. [2007-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.dashofer.cz>

³⁵ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

období. Tyto průměrné ceny pohonných hmot v Kč/l včetně DPH uplatňované jejich rozhodujícími prodejci v České republice v roce 2001 až 2006 u jednotlivých druhů jsou uvedeny v tab. č. 5.

Tab. č. 5 průměrné ceny pohonných hmot

Zdaňovací období	Benzin Speciál BA-91	Benzin Normál (Natural) BA-91	Benzin Natural BA-95	Benzin Super plus (Natural) BA-98	Nafta motorová	Bionafta
rok 2006	29,30	29,64	29,82	33,12	29,04	27,51
rok 2005	27,99	28,91	28,59	32,23	27,93	27,45
rok 2004	26,19	26,78	26,72	31,95	24,98	22,71
rok 2003	24,14	24,64	24,59	28,59	21,70	17,91
rok 2002	24,12	24,20	24,36	27,20	21,62	17,58
rok 2001	26,84	27,00	27,23	30,75	23,96	20,55

36

Při použití silničního motorového vozidla zahrnutého do obchodního majetku poplatníka nebo v nájmu, se uznávají výdaje za dopravu v prokazatelné výši a ve výši náhrad výdajů za spotřebované pohonné hmoty u zahraničních pracovních cest.

9.2 Pracovní cesty u zaměstnanců do roku 2006 včetně

Pracovní cesty u zaměstnanců do roku 2006 včetně upravoval zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

Zaměstnanci vyslanému na pracovní cestu přísluší:

- náhrada prokázaných jízdních výdajů,
- náhrada prokázaných výdajů za ubytování,
- stravné, za podmínek dále stanovených,
- náhrada prokázaných nutných vedlejších výdajů,
- náhrada prokázaných jízdních výdajů za cesty k návštěvě rodiny do místa trvalého nebo mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem předem dohodnutého pobytu rodiny, trvá-li pracovní cesta více než sedm po sobě následujících kalendářních dnů, a to každý týden, není-li v kolektivní smlouvě, popřípadě v pracovní smlouvě nebo jiné písemné dohodě se zaměstnancem dohodnuta tato náhrada za delší dobu, nejdéle však za jeden měsíc.³⁷

³⁶ www.business.center.cz

³⁷ Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů

Stravné

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné, které činí:

- a. 58 Kč až 69 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b. 88 Kč až 106 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejvýše však 18 hodin,
- c. 138 Kč až 165 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.³⁸

Znemožní-li zaměstnavatel vysláním na pracovní cestu, která trvá méně než 5 hodin, zaměstnanci stravovat se obvyklým způsobem, může mu poskytnout stravné až do výše 53 Kč.³⁹

Zabezpečí-li zaměstnavatel zaměstnanci na pracovní cestě plně bezplatné stravování, stravné neposkytuje; zabezpečí-li bezplatné stravování částečně, stravné úměrně krátí, a to nejméně o 20 % a nejvýše o 40 % z určené výše stravného za každé bezplatně poskytnuté jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře.³⁹

Náhrady za používání silničních motorových vozidel při pracovní cestách

Dohodne-li se zaměstnanec se zaměstnavatelem, že při pracovní cestě použije silniční motorové vozidlo, s výjimkou vozidla zaměstnavatele, přísluší mu za každý 1 km jízdy sazba základní náhrady a náhrada za spotřebované pohonné hmoty.³⁹

Sazba základní náhrady za 1 km jízdy činí nejméně:

- a. u jednostopých vozidel a tříkolek 1,00 Kč,
- b. u osobních silničních motorových vozidel 3,80 Kč;

při použití přívěsu k silničnímu motorovému vozidlu zaměstnavatel sazbu základní náhrady za 1 km jízdy zvýší až o 15 %.³⁹

Při výpočtu výše náhrady za spotřebované pohonné hmoty se vychází z ceny pohonné hmoty prokázané zaměstnancem. Neprokáže-li zaměstnanec cenu pohonné hmoty, vypočte se výše náhrady z průměrné ceny pohonné hmoty stanovené vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Tato vyhláška stanoví průměrnou cenu pohonné hmoty, která odpovídá údajům Českého statistického úřadu (jedná se v podstatě o kvalifikovaný odhad ceny na budoucí období).

³⁸ www.mfcr.cz

³⁹ Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů

Tab. č. 6 ceny pohonných hmot pro rok 2001 – 2007 stanovené vyhláškou MPSV
č. 496/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Průměrné ceny PHM					
	91 O Speciál (Special 91 O)	91 O Normal	95 O Super (Natural 95 O)	98 O Super Plus	Nafta
od 1. 1. 2007	27,80 Kč	27,90 Kč	28,10 Kč	31,10 Kč	28,10 Kč
od 1. 1. 2006	30,10 Kč	29,50 Kč	30,40 Kč	34,40 Kč	29,50 Kč
od 1. 1. 2005	27,10 Kč	27,50 Kč	27,40 Kč	31,00 Kč	26,60 Kč
od 1. 1. 2004	23,90 Kč	24,20 Kč	24,30 Kč	28,50 Kč	21,30 Kč
od 1. 1. 2003	24,80 Kč	24,80 Kč	25,10 Kč	27,70 Kč	21,80 Kč
od 1. 1. 2002	25,90 Kč	25,80 Kč	26,20 Kč	29,20 Kč	22,80 Kč
od 1. 1. 2001	29,20 Kč	29,10 Kč	29,70 Kč	32,20 Kč	26,90 Kč

40

Zaměstnavatel může se zaměstnancem sjednat též poskytování náhrady za použití silničního motorového vozidla ve výši odpovídající ceně jízdenky hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy.

9.3 Náhrady při zahraničních pracovních cestách do roku 2006 včetně

Zahraniční pracovní cestou se rozumí cesta konaná mimo území České republiky. Cestovní náhrady při zahraniční cestě vycházejí z výše a podmínek stanovených pro cestovní náhrady při pracovní cestě nebo při cestě mimo pravidelné pracoviště a jsou doplněny o další skutečnosti.

Stravné

Při zahraniční pracovní cestě přísluší zaměstnanci stravné v cizí měně. Výši stravného v cizí měně určí zaměstnavatel ze základní sazby stravného stanovené pro stát, ve kterém zaměstnanec stráví v kalendářním dni nejvíce času.⁴¹

Výši základních sazeb stravného v cizí měně stanoví Ministerstvo financí ČR na základě návrhu Ministerstva zahraničních věcí ČR, vypracovaného podle podkladů zastupitelských úřadů o cenách jídel a nealkoholických nápojů ve veřejných stravovacích zařízeních střední kvalitativní třídy a v zařízeních první kvalitativní třídy

⁴⁰ www.business.center.cz

⁴¹ Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů

v rozvojových zemích Asie, Afriky a Latinské Ameriky, a s využitím statistických údajů Mezinárodního měnového fondu, Světové banky a Organizace spojených národů.

42

Tab. č. 7 základní sazby stravného v cizí měně pro rok 2006

Země	Měnový kód	Měna	Základní sazby stravného
Brazílie	USD	americký dolar	45,-
Bulharsko	EUR	euro	35,-
Dánsko	EUR	euro	50,-
Chorvatsko	EUR	euro	40,-
Japonsko	USD	americký dolar	50,-
Německo	EUR	euro	45,-
Rakousko	EUR	euro	45,-
Slovensko	SKK	slovenská koruna	550,-
Švýcarsko	CHF	švýcarský frank	75,-
Velká Británie	GBP	anglická libra	40,-

43

Stravné v cizí měně ve výši základní sazby stravného v cizí měně přísluší zaměstnanci, pokud doba zahraniční pracovní cesty strávená mimo území České republiky trvá v kalendářním dni déle než 12 hodin. Trvá-li tato doba 12 a méně hodin, přísluší zaměstnanci stravné v cizí měně ve výši, která se určí násobkem dvanáctiny poloviční výše základní sazby stravného v cizí měně a počtu celých hodin zahraniční pracovní cesty strávených mimo území České republiky. Za dobu zahraniční pracovní cesty strávenou mimo území České republiky, která trvá méně než 1 hodinu, stravné v cizí měně nepřísluší.⁴²

Zaměstnavatel může zaměstnancům při zahraniční pracovní cestě poskytovat vedle stravného *kapesné* v cizí měně do výše 40% stravného .

Při zahraniční pracovní cestě přísluší zaměstnanci za dobu pracovní cesty na území České republiky stravné v české měně v rozsahu a za podmínek stanovených v § 5 odst. 1 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ Příloha k vyhlášce č. 473/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Při zahraniční pracovní cestě je rozhodnou dobou pro vznik nároku na náhrady poskytované v cizí měně přechod české státní hranice a při letecké přepravě odlet a přílet letadla podle letového řádu. Pokud za dobu zahraniční pracovní cesty strávenou mimo území České republiky nevznikne zaměstnanci nárok na stravné v cizí měně, připočte se tato doba k době trvání pracovní cesty na území České republiky.

Náhrada výdajů za pohonné hmoty

Při poskytování náhrad za používání silničních motorových vozidel přísluší zaměstnanci při zahraniční pracovní cestě náhrada za pohonné hmoty v cizí měně za kilometry ujeté v zahraničí nad 350 km.

Záloha na pracovní cestu

Požádá-li zaměstnanec o poskytnutí zálohy na náhrady podle zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů, je zaměstnavatel povinen mu tuto zálohu do výše předpokládané náhrady poskytnout.

Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci při zahraniční pracovní cestě zálohu v cizí měně v rozsahu a ve výši podle předpokládané doby trvání a podmínek zahraniční pracovní cesty.

9.4 Změny v cestovních náhradách od roku 2007

Pracovní cesta

Jestliže do 31.12.2006 byla pracovní cestou cesta za účelem výkonu práce mimo místo pravidelného pracoviště, je nově pracovní cestou **cesta za účelem výkonu práce mimo místo výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě**. Za pracovní cestu se však také považuje cesta mimo místo pravidelného pracoviště. Nově je stanovena povinnost poskytovat cestovní náhrady za cesty související s mimořádným výkonem práce mimo rozvrh směn v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště, tj. např. cesta při pohotovostní službě držené v místě bydliště.⁴⁴

Cestovními výdaji, za které poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci cestovní náhrady, se rozumí výdaje, které vzniknou zaměstnanci při:

- a. pracovní cestě (§ 42),
- b. cestě mimo pravidelné pracoviště,

⁴⁴ JANOUŠEK, K. Cestovní náhrady 2007 – přehled změn. [2007-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.dashofer.cz>

- c. cestě v souvislosti s mimořádným výkonem práce mimo rozvrh směn v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště,
- d. přeložení (§ 43),
- e. přijetí do zaměstnání v pracovním poměru,
- f. výkonu práce v zahraničí.⁴⁵

Druhy náhrad

Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci při pracovní cestě náhradu:

- a. jízdních výdajů,
- b. jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny,
- c. výdajů za ubytování,
- d. zvýšených stravovacích výdajů (dále jen "stravné"),
- e. nutných vedlejších výdajů.⁴⁵

Tyto náhrady přísluší zaměstnanci ve výši určené předem zaměstnavatelem, nejméně však ve výši stanovené zákonem, přičemž zákoník práce stanoví podmínky, pravidla a postupy, za kterých tak může nebo musí být učiněno.⁴⁶

Nově byla změněna, upřesněna a doplněna některá ustanovení týkající se tuzemských cest, za které zaměstnanci přísluší cestovní náhrady a v některých případech byl upraven způsob stanovení jejich výše, a to zejména u jízdních výdajů a stravného.⁴⁶

Při použití silničního motorového vozidla, které zaměstnavatel zaměstnanci neposkytl (dosud vozidla jiného než vozidla zaměstnavatele), přísluší zaměstnanci základní náhrada a náhrada za spotřebované pohonné hmoty. Výše sazeb pro tyto účely je však, na rozdíl od dosavadní úpravy, stanovena **jako nejnižší**. Částečně jinak než dosud se také zjišťuje průměrná spotřeba PHM použitého silničního motorového vozidla. Tyto náhrady ovšem zaměstnanci přísluší pouze v případě, že ho o použití uvedeného vozidla zaměstnavatel požádal.⁴⁶

Přerušení pracovní cesty

Zcela nově přísluší zaměstnanci jízdní výdaje za použití dopravního prostředku po ukončení **předem dohodnutého přerušení pracovní cesty** z důvodů na straně zaměstnance před výkonem práce i po kterém již nenásleduje výkon práce. Po dobu

⁴⁵ www.mfcr.cz

⁴⁶ JANOUŠEK, K. Cestovní náhrady 2007 – přehled změn. [2007-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.dashofer.cz>

přerušení pracovní cesty z důvodů na straně zaměstnance a při návštěvě člena rodiny po dobu pracovní cesty však zaměstnavatel zaměstnanci neposkytne náhradu výdajů za ubytování, pokud si vzhledem k podmínkám nemusel ubytování zachovat.⁴⁷

Stravné

Za každý kalendářní den pracovní cesty poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné **nejméně** ve výši:

- a) 58 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 88 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 138 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.⁴⁸

Bylo-li zaměstnanci během pracovní cesty poskytnuto jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá, **je zaměstnavatel oprávněn** za každé uvedené jídlo stravné krátit až o hodnotu:

- a) 70% stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 35% stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 25% stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.⁴⁸

Zahraniční pracovní cesty

Náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu v cizí měně a doložené ceně je povinen zaměstnavatel zaměstnanci uhradit za kilometry ujeté mimo území České republiky (dosud až po 350 km po přejezdu hranic). Nemá-li z vážných důvodů zaměstnanec doklad o nákupu pohonné hmoty mimo území České republiky, může mu zaměstnavatel poskytnout náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu v cizí měně i na základě jeho prohlášení o skutečně vynaložené ceně pohonné hmoty a důvodech jejího nedoložení.⁴⁹

Trvá-li zahraniční pracovní cesta déle než 1 měsíc a byla-li návštěva člena rodiny zaměstnavatelem sjednána nebo určena před vysláním zaměstnance na zahraniční pracovní cestu, poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci náhradu jízdních výdajů k návštěvě člena.⁴⁹

⁴⁷ JANOUŠEK, K. Cestovní náhrady 2007 – přehled změn. [2007-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.dashofer.cz>

⁴⁸ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁹ www.mfcr.cz

Podle přílohy k vyhlášce č. 549/2006 Sb., která stanovuje základní sazby stravného v cizí měně, se pro rok 2007 u výše uvedených států sazby nezměnily s výjimkou Japonska, kde se základní sazba stravného zvýšila na \$ 60,-.

Dosud se zahraniční stravné poskytovalo v jednotné výši za dobu trvání pracovní cesty v kalendářním dni v zahraničí delší než 12 hodin a při kratší době podle počtu hodin jako poměrná část ze základní sazby. Nově se poskytuje jednotná částka také za dobu trvání zahraniční části pracovní cesty trvající 1 až 6 hodin a jednotná částka za dobu delší než 6 hodin a nejvíce 12 hodin. Tak jako dosud nepřísluší zaměstnanci zahraniční stravné za dobu trvání pracovní cesty v zahraničí kratší než 1 hodinu, přičemž tato doba se připočítává k tuzemské části pracovní cesty.⁵⁰

Bylo-li zaměstnanci během zahraniční pracovní cesty poskytnuto jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, je zaměstnavatel oprávněn zahraniční stravné ve výši základní sazby krátit až o 25 % za každé uvedené jídlo nebo až o 35 %, jde-li o zahraniční stravné v poloviční výši základní sazby, anebo o 70 %, jde-li o zahraniční stravné ve čtvrtinové výši základní sazby.⁵¹

Zcela nově se postupuje v případě, kdy **v jednom kalendářním dni** zaměstnanec uskuteční **více zahraničních pracovních cest**. V tomto případě se doby trvání zahraničních částí jednotlivých cest trvající nejméně 1 hodinu sčítají a zaměstnanci tak v jednom kalendářním dni přísluší zahraniční stravné za souhrn těchto dob všech zahraničních pracovních cest.⁵⁰

Záloha na cestovní náhrady a její vyúčtování

Dosud poskytoval zaměstnavatel zaměstnanci zálohu na tuzemskou pracovní cestu v případě, že o ni zaměstnanec požádal. Nově je odpovídající zálohu zaměstnavatel zaměstnanci sice povinen poskytnout, může se s ním ale také dohodnout, že mu ji neposkytne. To se týká i zálohy na zahraniční pracovní cestu, kdy se neposkytnutí zálohy zaměstnanci dosud považovalo za porušení pracovněprávního předpisu ze strany zaměstnavatele.⁵⁰

Pro vyúčtování poskytnuté zálohy a vypořádání nároku na náhrady se zaměstnancem jsou stanoveny **pořádkové lhůty** (vždy 10 pracovních dnů), které však

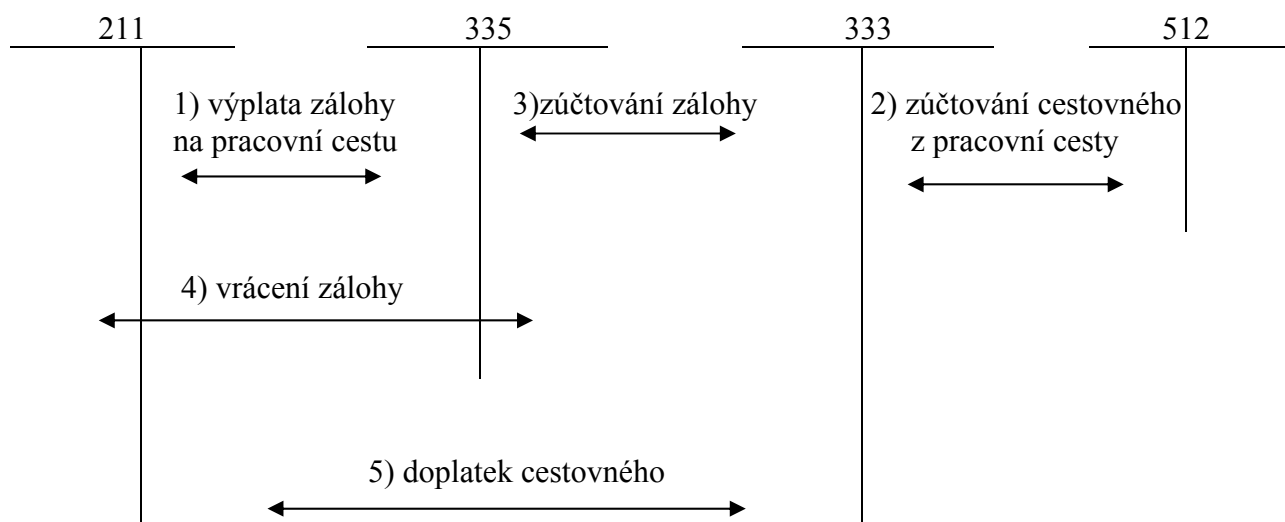
⁵⁰ JANOUŠEK, K. Cestovní náhrady 2007 – přehled změn. [2007-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.dashofer.cz>

⁵¹ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

lze dohodnout i jinak. Jejich nedodržení ale nemá za následek zánik práva zaměstnance ani zaměstnavatele.⁵²

9.5 Účtování o cestovních náhradách

Pro účtování o cestovních náhradách v účetnictví se používá účet 512 – Cestovné. Vzhledem k tomu, že zaměstnavatel má možnost vyplácet také nadlimitní cestovné, které je z hlediska ZDP daňově neuznatelný náklad, je vhodné analyticky rozčlenit tento účet na účet cestovné do limitu, které je daňově uznatelný náklad a cestovné nad limit.⁵³

Účetní případy:

1) výplata zálohy na pracovní cestu	335/211
2) zúčtování cestovného	512/333
3) zúčtování zálohy	333/335
4) vrácení zálohy	211/335
5) doplatek cestovného	333/211

⁵² JANOUŠEK, K. Cestovní náhrady 2007 – přehled změn. [2007-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.dashofer.cz>

⁵³ BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3

10 Vyřazení automobilu

Automobil se z majetku firmy vyřazuje z nejrůznějších důvodů a různým způsobem. K nejčastějším důvodům patří:

- fyzická likvidace,
- prodej,
- darování,
- přearování z podnikání do osobního užívání (v případě podnikatelů – fyzických osob).

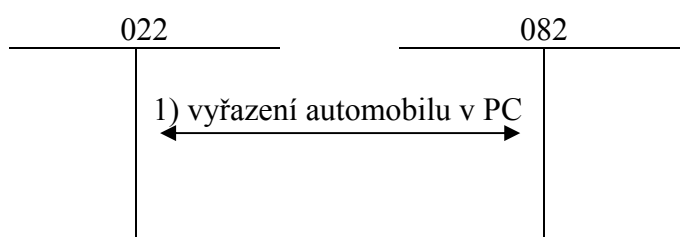
Ve všech případech musí účetní jednotka vyřadit automobil v okamžiku, kdy přestává být jeho vlastníkem ze své evidence majetku.

Při vyřazení automobilu, v průběhu zdaňovacího období, který nebyl ještě úplně odepsán, lze uplatnit jako daňově uznatelný náklad jednu polovinu ročního odpisu. Je třeba stanovit i zůstatkovou cenu. ZDP v § 29 odst. 2 vymezuje zůstatkovou cenu jako rozdíl mezi vstupní cenou automobilu a jeho celkovou výší odpisů.

10.1 Likvidace

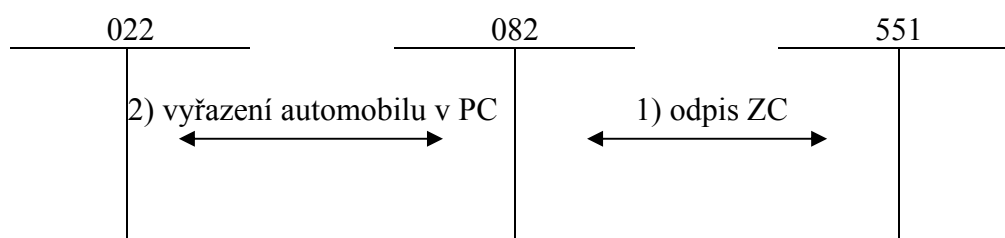
Důvodem fyzické likvidace automobilu může být jeho úplné opotřebení, poškození, přílišná technická zastaralost nebo ztráta. Vyřazení zcela odepsaného automobilu, kdy výše odpisů (oprávek) dosáhla výše PC, tzn. že zůstatková cena je nulová, se provede jedním zápisem.

Účetní schéma - vyřazení zcela odepsaného automobilu

Pokud automobil nebyl plně odepsán, musíme jeho zůstatkovou cenu zaúčtovat do nákladů a tím zcela doodepsat.

Účetní schéma - vyřazení plně neodepsaného automobilu

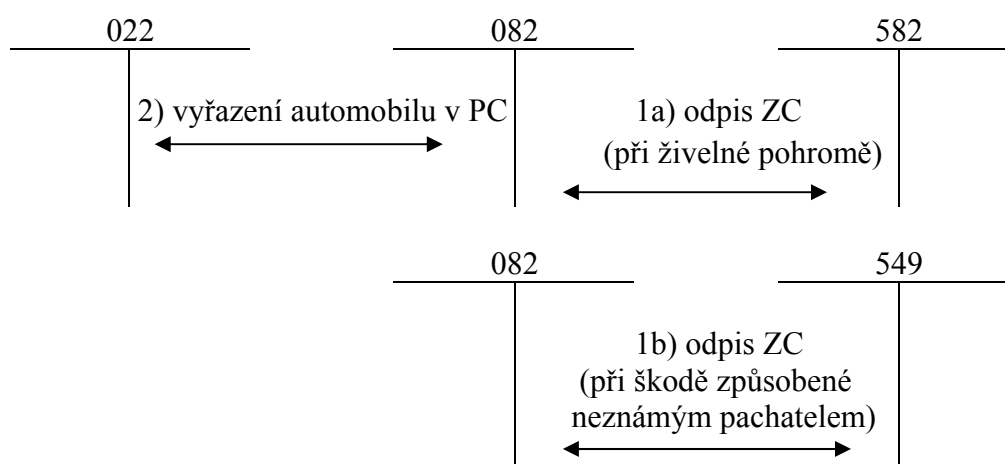

Při likvidaci dlouhodobého majetku vznikají společnosti často další náklady (přeprava, demontáž) a výnosy (zbylý materiál převzatý na sklad, atd).

Přeprava při likvidaci	548/221
Zbylý materiál získaný při likvidaci	112/648

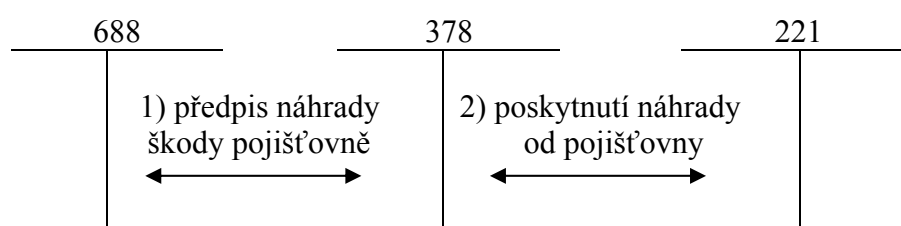
Pokud je osobní automobil vyřazen v důsledku škody nebo ztráty, ZC se zúčtuje na účet 582 (pokud jde o živelnou pohromu) popř. 549 (pokud jde o škodu způsobenou neznámým pachatelem).

Účetní schéma - vyřazení v důsledku škody

Nárok na náhradu škody se účtuje do výnosů na účet 688.

Účtové schéma – náhrada od pojišťovny

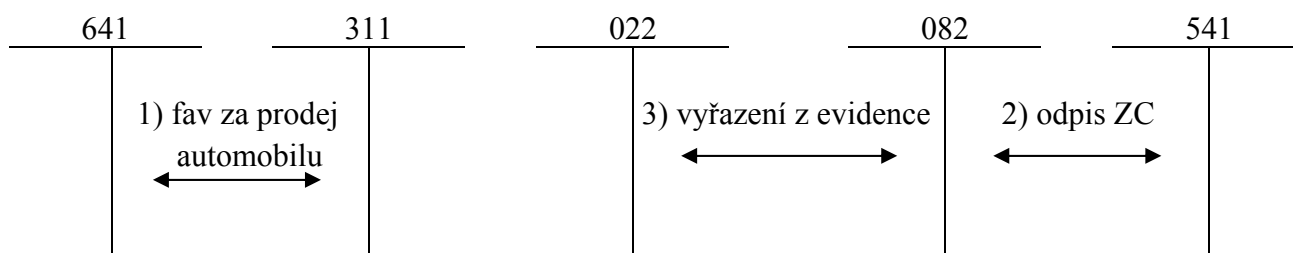
Pokud pojišťovna do data účetní závěrky nepotvrdila konečnou výši náhrady dané pojistné události, účtování je následující:

1. Předpis náhrady pojišťovně	378/688
2. Převedení náhrady na dohadné účty
(pojišťovna ke dni účetní závěrky nepřiznala výši náhrady)	388/378
3. Zúčtování poskytnuté náhrady v dalším účetním období	221/388

10.2 Prodej

Při prodeji automobilu je daňově uznatelným nákladem zůstatková cena automobilu zahrnutá do nákladů. V okamžiku prodeje je nutné vyřadit automobil z evidence. Tržby z prodeje účetní jednotka účtuje do výnosů.

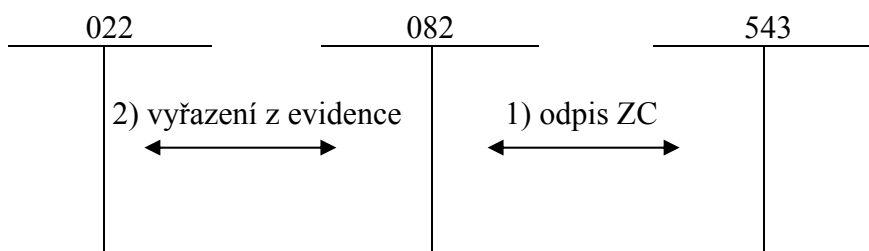
Účtové schéma – prodej automobilu

10.3 Darování

V případě bezúplatného převodu osobního automobilu se zůstatková cena zaúčtuje do nákladů, ale není daňově uznatelným nákladem poplatníka.

Účtové schéma – darování automobilu

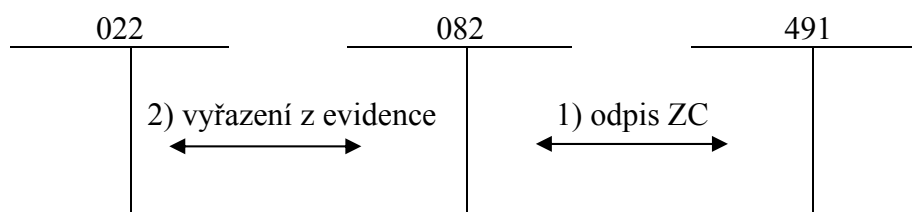

10.4 Přearazení z podnikání do osobního užívání

Tento případ se týká pouze podnikatelů – fyzických osob. Jedná se o převod z obchodního majetku do osobního užívání. V tomto případě nelze uznat zůstatkovou cenu jako daňový náklad.

Pokud se fyzická osoba rozhodne prodat takto získaný automobil, neměla by opomenout § 4 odst. 1 písm. c) ZDP, který říká, že osvobození od daně z příjmu fyzických osob se nevztahuje na příjmy z prodeje motorových vozidel, pokud jsou nebo byly zahrnuty v obchodním majetku poplatníka, a to do pěti let od doby jejich vyřazení z obchodního majetku.

Účtové schéma – přearazení do osobního užívání

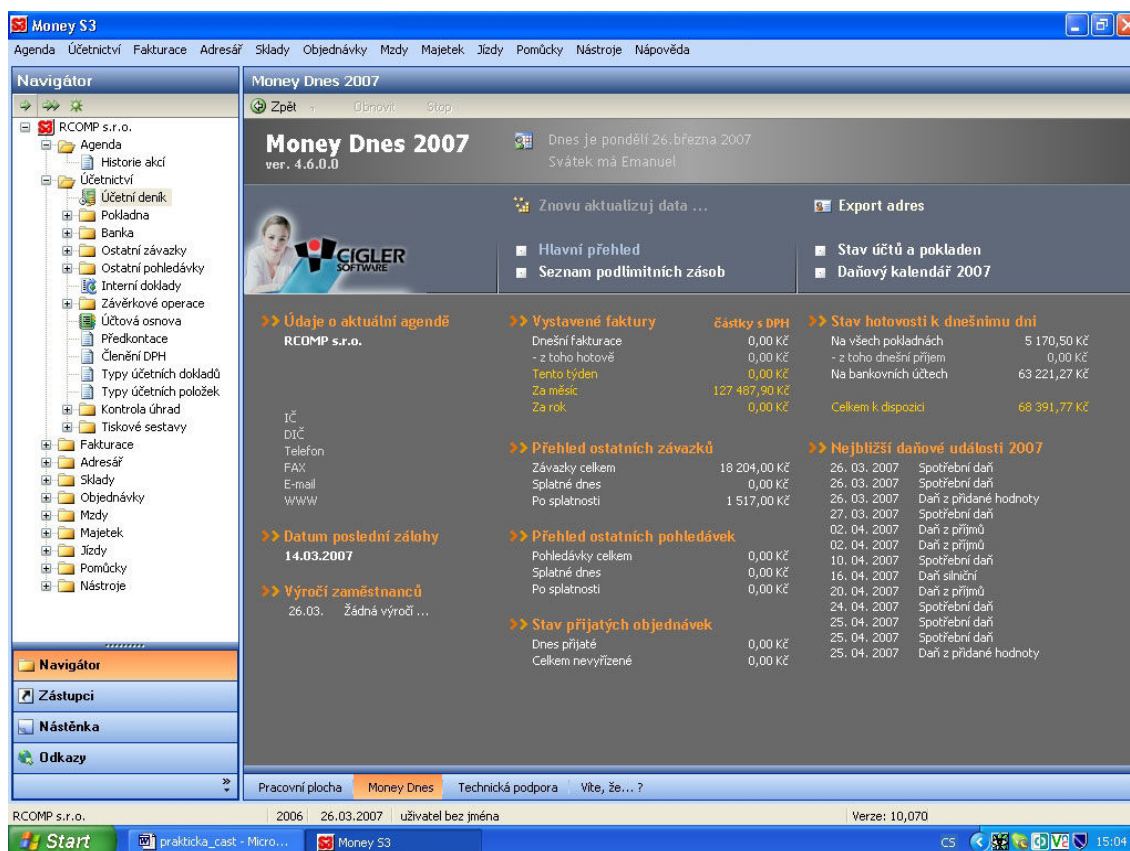

11. Souvislý příklad na pořízení, užívání a vyřazení automobilu u právnické osoby

Společnost RCOMP s.r.o. byla založena na počátku roku 2005, kdy byla zapsána do obchodního rejstříku u Krajského soudu v Českých Budějovicích. Firmu založili 2 společníci, kteří složili dle zákona o účetnictví základní kapitál v minimální výši, což je pro společnost s ručením omezeným 200 000,- Kč.

Předmětem podnikání společnosti je především zpracování dat, služby databank a správa počítačových sítí, poskytování software, poradenství v oblasti využití informačních technologií, reklamní činnost a marketing.

Společnost se orientuje především na zákazníky v jihočeském kraji, její obrat se pohybuje kolem milionu korun. Ve společnosti pracují 2 zaměstnanci. K vedení účetnictví společnost využívá účetní software Money S3 od společnosti CÍGLER SOFTWARE.

11.1. Pořízení a zařazení osobního automobilu

Společnost pořídila 27. 5. 2005 osobní automobil značky Renault Clio. Při nákupu byla využita dodavatelská faktura, která byla uhrazena z běžného účtu. Firma tedy nevyužila alternativních způsobů pořízení jako je např. úvěr, leasing...

Při nákupu automobilu společnost účtovala:

27. 5. 2005 fap vč. DPH	302 400,-	042/321
31. 5. 2005 úhrada fap	302 400,-	321/221
2.6. 2005 registrace automobilu	800,-	042/211
3. 6. 2005 zařazení do užívání	303 200,-	022/042

Firma je plátcem DPH, ovšem při nákupu osobního automobilu nemá nárok na odpočet daně z přidané hodnoty ze vstupní ceny automobilu. Součástí faktury bylo veškeré vybavení, proto se vstupní cena automobilu zvýšila pouze o poplatek za registraci automobilu ve výši 800,- Kč.

Dne 3. 6. 2005 společnost tento automobil v částce 303 200,- Kč zařadila do používání a vytvořila inventární kartu.

The screenshot displays the 'Karta majetku' (Asset Card) window in the Money S3 software. The window is titled 'Karta majetku' and has a 'Typ majetku' (Asset Type) dropdown set to 'Dlouhodobý' (Long-term). The main form contains the following fields:

- Název** (Name): Osobní automobil Renault
- Inventární číslo** (Inventory Number): 00001
- Výrobní číslo** (Production Number):
- Dodavatel** (Supplier): AUTOLINHART BOREK a.s.
- Výrobce** (Manufacturer):
- Země** (Country):
- Záruční doba** (Warranty Period): uvedená v letech (indicated in years), 2
- Kód SKP** (SKP Code):
- Druh majetku** (Asset Type): hmotný (tangible)
- Způsob pořízení** (Acquisition Method): KUP
- Kód majetku** (Asset Code):
- Povaha majetku** (Nature of Asset): Vlastní (own)
- Způsob vyřazení** (Disposal Method):
- Činnost** (Activity):
- Středisko** (Center):
- Datum výroby** (Date of Production):
- Datum zařazení** (Date of Acquisition): 03.06.2005
- Datum vyřazení** (Date of Disposal):
- Cena** (Price): 303 200,00
- Zakázka** (Order):
- Post. uzavř. rok** (Closing Year): 2 005

Below the main form, there are sections for 'Odpisy a zaúčtování' (Depreciation and Accounting) and 'Účetní odpisy' (Accounting Depreciation). The 'Účetní odpisy' section includes a table for depreciation:

Pohyby	Daňové odpisy	Účetní odpisy	Přifazeno
1	03.06.2005	zařazení	303 200,00 20500030 zařazení do užívání 303 200,00 Účtovat dle prim. účt. INT00015

The bottom of the window shows a status bar with the text 'Pracovní plocha Money Dnes 25.03.2007 uživatel bez jména Verze: 10,070'.

Automobil byl zařazen do odpisové skupiny 1a., podle které se majetek odepisuje 4 roky a dále si společnost stanovila, že odpisování bude rovnoměrné a daňové odpisy se rovnají účetním. Odpisový plán byl vypočten na inventární kartě.

Karta majetku

Typ majetku: Dlouhodobý

Název: Osobní automobil Renault

Inventární číslo: 00001

Výrobní číslo:

Dodavatel: AUTOLINHART BOREK a.s.

Výrobce:

Země:

Záruční doba: uvedená v letech 2

Kód SKP:

Druh majetku: hmotný

Způsob pořízení: KUP

Kód majetku:

Povaha majetku: Vlastní

Způsob vyřazení:

Činnost:

Středisko:

Cena: 303 200,00

Zakázka:

Posluzaví. rok: 2 005

Datum výroby:

Datum zařazení: 03.06.2005

Datum vyřazení:

Odpisy a zaúčtování

Odpisová skupina: 1a.

Primární účty

účet majetku: 022000

opravy k majetku: 082000

účet odpisů: 551000

Způsob odpisování: rovnoměrný

Datum začátku daňového odepisování: 31.12.2005

Datum začátku účetního odepisování: 31.12.2005

Účtovat odpisy:

☒ Daňové

☐ Účetní

Způsob vytváření odpisů: Účetní odpisy rovny daňov.

Počet účetních odpisů ročně

☒ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 6

☐ měsíčně

Poznámka

Rozměry

Umístění

Kapacita

Pohyby	Daňové odpisy	Účetní odpisy	Přřazeno
Pořadí	Datum	Částka	Zůst. cena
1	31.12.2005	43 055,00	260 145,00
2	31.12.2006	86 716,00	173 429,00
3	31.12.2007	86 716,00	86 713,00
4	31.12.2008	86 713,00	0,00

Výpočet

Přidat

Upravit

Vymout

Pracovní plocha Money Dnes Technická podpora Víte, že...?

RCOMP s.r.o. 2006 25.03.2007 uživatel bez jména Verze: 10,070

O odpisech je účtováno vždy k 31. 12. kalendářního roku na účty 551/082.

Odpisový plán: PC = 303 200,-

1. rok 2005	$303\,200,- \cdot 14,2 = 43\,055,-$
2. rok 2006	$303\,200,- \cdot 28,6 = 86\,716,-$
3. rok 2007	$303\,200,- \cdot 28,6 = 86\,716,-$
4. rok 2008	zbývajících část 86 713,-

11.2. Používání automobilu Renault Clio

Společnost RCOMP s.r.o. dne 31. 5. 2005 uzavřela pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla s pojišťovnou Kooperativa. Základní pojistné pro vůz Renault Clio 1.2 činilo 3 596,- Kč za rok. Součástí povinného ručení se od listopadu roku 2005 stalo i pojištění proti živelním rizikům. Pojištění je zaúčtováno na účet 548/211.

Záruka vztahující se k tomuto automobilu je poskytnuta na všechny vady materiálu, montáže nebo výroby na 24 měsíců, na lak karoserie a lakované díly na 3 roky a na neprozivění na 12 let. Tato záruka bude ale platná jen při dodržení pravidelných technických prohlídek u prodejce.

Společnost poskytuje motorové vozidlo Renault Clio zaměstnanci bezplatně k používání jak pro služební, tak i pro soukromé účely. Výdaje na tyto soukromé cesty si musí zaměstnanec hradit sám.

Dle § 6 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů je k jeho mzdě připočtena částka ve výši 1 % ze vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla.

Příklad:

HM	18 000,-
ZP (4,5 % z HM)	- 810,-
SP (8 % z HM)	- 1 440,-
<u>1 % ze VC automobilu</u>	<u>+ 3 032,-</u>
Základ daně	18 782,-
Zaokrouhlený základ daně	18 800,-
Daň (2751 + 25 % z 600)	2 901,-
Slevy na dani – poplatník	- 600,-
Záloha na daň	- 2 301,-
Čistá mzda	13 449,-

Pro srovnání uvedu, o kolik korun měsíčně přišel zaměstnanec při použití služebního vozu pro soukromé účely.

HM	18 000,-
ZP (4,5 % z HM)	- 810,-
SP (8 % z HM)	- 1 440,-
<u>1 % ze VC automobilu</u>	<u>0,-</u>
Základ daně	15 750,-
Zaokrouhlený základ daně	15 800,-
Daň (1212 + 19 % z 5 700)	2 295,-
Slevy na dani – poplatník	- 600,-
Záloha na daň	- 1 695,-
Čistá mzda	14 055,-

Výdaje na nákup pohonných hmot musí zaměstnanec dokládat na příslušných dokladech. Tyto výdaje jsou pro firmu daňově uznatelným nákladem, pokud se jedná o pracovní cesty, tyto náklady účtuje na účty 501/211. Firma si v průběhu roku z těchto pohonných hmot neuplatňuje DPH. DPH si uplatní vždy až na konci roku, kdy provede vyúčtování spotřebovaných litrů pro služební a soukromé účely. Spotřebované litry PHM pro soukromé účely dá k náhradě zaměstnanci a vyřadí je z daňově uznatelných nákladů (211/501) a u spotřebovaných litrů pro služební účely si uplatní DPH. Spotřeba pohonných hmot musí odpovídat ujetým km v knize jízd.

Pokud je zaměstnanec na pracovní cestě déle než 5 hodin, předkládá cestovní příkaz, na základě kterého mu jsou vyplaceny cestovní náhrady.

Příklad:

<u>Cestovní příkaz č.6/2006:</u>			Datum předložení: 24.dubna 2006		
Příjmení a jméno:			Účel cesty:	Jednání Exekutorský úřad Plzeň-Jih	
Bydliště:, Č. Budějovice			Cíl cesty:	Plzeň	
Automobil: Renault Clio, SPZ: 2C48660			Záloha:	nebyla vyplacena	

Datum	Odkud	Kam	Počet km	Čas odjezdu	Čas příjezdu
16.4.2006	České Budějovice	Plzeň	148	11:20	13:30
16.4.2006	Plzeň	České Budějovice	137	15:50	18:00
Celkem km:			285	Celkem na cestách:	
Sazba za km:			-	06:40	
Stravné tuzemsko:			65,00 Kč		
Stravné zahraničí:			- Kč		
Kapesné:			- Kč		
Vedlejší výdaje:			- Kč		
Náklady celkem:			<u>65,00 Kč</u>	Odsouhlasil:	

O cestovních náhradách společnost účtuje do 10 dnů po předložení cestovního příkazu:

1) Výplata cestovního - daňově uznatelný náklad

512/211

Silniční daň

Společnost v současné době vlastní pouze tento osobní automobil, který má zařazen v obchodním majetku firmy. Za tento automobil platí roční silniční daň. Roční sazba daně činí pro osobní automobil při zdvihovém objemu motoru 1149 cm³ 1 800,- Kč. Za rok 2006 bylo odvedeno na zálohách 1 800,- Kč a firmě nevznikl na této dani nedoplatek ani přeplatek. Přiznání k silniční dani za kalendářní rok 2006, které je firma povinna podat do 31. ledna následujícího roku, uvádím v příloze č. 2.

O silniční dani firma účtuje následovně:

15. dubna 2006	záloha	1800,- Kč	345/221
31. prosince 2006	silniční daň za r. 2006	1800,- Kč	531/345

11.3. Vyřazení automobilu

Společnost plánuje vyřazení automobilu až po jeho odepsání, což připadá na rok 2008. Proto s největší pravděpodobností začátkem roku 2009 automobil prodá a vyřadí ho z evidence.

Účetní zápis:

1) Prodej automobilu v prodejní ceně	150 000,-Kč*	211/641
2) Vyřazení automobilu v PC	303 200,- Kč	082/022

11.4. Použití automobilu, který není ve vlastnictví účetní jednotky

Druhý zaměstnanec firmy RCOMP s. r. o. použil na pracovní cestu v roce 2007 svůj soukromý vůz. Z tohoto titulu firmě vyplývá povinnost zaplatit za toto vozidlo silniční daň (zaměstnanec si silniční daň neplatí, nepoužívá vozidlo k podnikání). Firma si v tomto případě zvolila podle § 6 odst. 4 ZDS denní sazba daně ve výši 25 Kč.

Příklad na výpočet silniční daně:

Zaměstnanec absolvoval ve dnech 5. 2. 2007 až 8. 2. 2007 pracovní cestu do Karlových Varů. Na pracovní cestu použil svůj osobní automobil značky Mazda 6 1.8i s obsahem motoru 1798 cm³.

Pracovní cesta trvala 4 dny. Zaměstnavatel zaplatí zálohu na silniční daň ve **výši 100,- Kč**. Tato záloha je splatná do 15. 4. 2007.

* Výše ceny je dána tržní cenou, která se zjišťuje nejčastěji v autobazarech.

V případě, že by se rozhodl platit daň ve výši 1/12 příslušné roční sazby za každý kalendářní měsíc, činila by tato daň **250,- Kč** (roční sazba u osobního automobilu s obsahem 1798 cm³ je 3000,- / 12 měsíci).

Cestovní náhrady

Zaměstnanci, který používá na pracovní cesty svůj soukromý vůz, přísluší za každý 1 km jízdy sazba základní náhrady a náhrada za spotřebované pohonné hmoty. Sazba základní náhrady za 1 km jízdy činí nejméně u osobních silničních motorových vozidel 3,80 Kč (v roce 2006 i v roce 2007). Při výpočtu náhrad za spotřebované hmoty se vychází z cen PHM prokázané zaměstnancem. Neprokáže-li zaměstnanec cenu pohonné hmoty, vypočte se výše náhrady z průměrné ceny pohonné hmoty stanovené vyhláškou ministerstva práce a sociálních věcí.

Příklad na výpočet cestovních náhrad

Vycházejme z předchozího příkladu. Zaměstnanec firmy RCOMP s.r.o. absolvoval ve dnech 5. 2. 2007 od 8 h až 8. 2. 2007 do 11 h pracovní cestu do Karlových Varů. Na pracovní cestu použil svůj osobní automobil a dle knihy jízd ujel 550 km. Náklady na spotřebované pohonné hmoty neprokázal, průměrná cena pohonných hmot dle vyhlášky MPSV v roce 2007 činí 28,10 Kč. Průměrná spotřeba PHM, vypočtená z údajů v technickém průkazu, činí 8,13 l / 100 km. Firma RCOMP má ve své vnitropodnikové směrnici stanoveno stravné v minimální výši, kterou povoluje zákoník práce platný od 1. 1. 2007.

Zaměstnanci náleží náhrady za PHM:

1) sazba základní náhrady na 1 km 3,80 Kč

2) náhrada za spotřebované pohonné hmoty

$$\frac{\text{průměrná spotřeba} \times \text{cena PHM}}{100} = \frac{8,13 \times 28,10}{100} = 2,28 \text{ Kč}$$

Náhrada za 1 km 6,08 Kč

Náhrada za používání silničního motorového vozidla činila: 3 344 Kč
(= 6,08 x 550)

Dále má zaměstnanec nárok na stravné a prokázané výdaje za ubytování.

Výpočet stravného:

5. 2. 2007	cesta trvala 16 h	88,- Kč
6. 2. 2007	cesta trvala 24 h	138,- Kč
7. 2. 2007	cesta trvala 24 h	138,- Kč
8. 2. 2007	cesta trvala 11 h	58,- Kč
Náhrada za stravné činila:		422,- Kč

Zaměstnanec prokázal výdaje za ubytování ve výši 450,- Kč / noc.

Náhrada za prokázané výdaje za ubytování činila: 1 350,- Kč
(= 450 x 3)

Celkové náhrady za pracovní cestu činily: 5 116,- Kč

Zaměstnanec nepožádal o vyplacení zálohy, proto mu byla celá částka náhrady za pracovní cestu vyplacena dne 15. 2. 2007 a zaúčtována na účty 512/211.

12. Užívání osobního automobilu podnikatelem (FO)

V této části své diplomové práci bych se ráda zaměřit na podnikatele, fyzickou osobu (FO), který si pořídí osobní automobil a zvažuje, zda bude z hlediska daňové optimalizace výhodnější zahrnout osobní automobil do obchodního majetku a uplatnit jako daňově uznatelný náklad odpisy, či ponechat automobil v osobním vlastnictví a uplatňovat tak cestovní náhrady ve výši 3,80 Kč za ujetý kilometr.

Podnikatel (FO) si dne 13. ledna 2007 pořídil nový osobní vůz značky Mazda 6 Wagon 1.8i, s obsahem motoru 1798 cm³. Pořizovací cena automobilu činí 649 900,- Kč vč. DPH. Automobil je zařazen do kategorie N1. Průměrně ujede za rok 18 500 km, z toho pro soukromé účely 6 500 km. Spotřeba dle technického průkazu činí 10,8 l / 100 km pro městský provoz, 5,9 l / 100 km mimo městský provoz, 7,7 l / 100 km pro kombinovaný provoz. Zákonné pojištění činí 5 573,- Kč u České pojišťovny bez ohledu, zda se jedná o podnikatele nebo nepodnikatele. Silniční daň činí 3 000,- Kč za rok. Výdaje na opravu a údržbu byly stanoveny v částce 10 000,- ročně. Dalším výdajem je dálniční známka v hodnotě 900,- za rok.

12.1. Automobil zařazený do obchodního majetku podnikatele, který je plátcem DPH

V případě, že by se podnikatel rozhodl zařadit automobil do obchodního majetku, vyplývalo by z toho následující:

Protože je vozidlo používáno pro podnikatelské i pro soukromé účely, vyplývá z toho povinnost krácení některých výdajů, tzn., že ne všechny výdaje si bude moci podnikatel uplatnit jako výdaje daňově uznatelné.

Proto je zapotřebí nejdříve vypočítat **koeficient**, kterým se budou tyto výdaje krátit. Zákon o daních z příjmů výslovně nestanoví metodu krácení, ale vhodným kritériem může být např. poměr počtu kilometrů ujetých pro podnikatelské účely k počtu celkově ujetých kilometrů.

Výpočet koeficientu:

km ujeté k podnikání 12 000

celkové ujeté km 18 500

koeficient = $12\,000 / 18\,500 = 0,65$

U automobilu typu N1 si podnikatel může **uplatnit DPH při nákupu**, z toho vyplývá, že DPH v částce 179 396,- si může nárokovat (bude mu vráceno), ale jen v poměrné výši z důvodu používání pro soukromé účely. DPH, které si může uplatnit činí 116 607,- Kč.

Podle § 26 ZDP se stane automobil hmotným majetkem, který se odepisuje a ve formě odpisů vstupuje do nákladů. Pořizovací cena, která vstupuje do nákladů je cena bez DPH. Automobil je zařazen do odpisové skupiny 1 a, odepisuje se 4 roky, způsob odpisování je rovnoměrný.

Výpočet odpisů: PC 470 504,-

1. rok 2007	$470\,504,- \cdot 14,2 = 66\,812,-$
2. rok 2008	$470\,504,- \cdot 28,6 = 134\,565,-$
3. rok 2009	$470\,504,- \cdot 28,6 = 134\,565,-$
4. rok 2010	zbývající část 134 562,-

Jak už bylo zmíněno výše, podnikatel vozidlo používá i pro soukromé účely. Z toho vyplývá, že daňově uznatelnými náklady nejsou všechny odpisy, ale jen jejich poměrná část. Odpisy se musí krátit koeficientem.

Daňově uznatelné odpisy tedy činní:

1. rok	43 428,-
2. rok	87 467,-
3. rok	87 467,-
4. rok	87 465,-

Výdaje na pohonné hmoty při pracovní cestě se uznávají jako daňový výdaj v prokázané výši. Spotřeba pohonných hmot se prokazuje doklady o nákupu PHM, které musí korespondovat s ujetými kilometry v knize jízd. U spotřebovaných pohonných hmot si může podnikatel uplatnit odpočet DPH.

Když budeme předpokládat průměrnou cenu benzínu Natural 95 29,80 Kč vč. DPH (cena bez DPH 25,04 Kč), do daňově uznatelných nákladů půjde při ujetí 12 000 km za rok a průměrné spotřebě 8,13 částka 24 429,- Kč ($= 12000 / 100 * 8,13 * 25,04$). Nárok na odpočet DPH bude činit 4 641,50 Kč.

Podnikatel si dále do daňově uznatelných nákladů může ročně započítat též výdaje na opravy a údržbu 10 000,-, zákonné pojištění 5 573,- a náklady na pořízení dálniční známky 900,-. Stejně jako u odpisů se ovšem tyto výdaje krátí koeficientem (v tomto případě 0,65).

Další daňově uznatelné výdaje:

výdaje na opravy a údržbu	6 500,-
zákonné pojištění	3 622,-
dálniční známka	585,-

Jediným výdajem, který není nutno krátit je **silniční daň** v částce 3 000,- Kč, protože ta souvisí s podnikáním a nikoliv s bezprostředním provozem vozidla.

Podnikatel si může jako daňově uznatelný náklad uplatnit i výdaje na pracovní cesty.

12.2. Automobil zařazený do obchodního majetku podnikatele, který není plátc DPH

Pokud podnikatel není plátc DPH, nemůže si ani u automobilu kategorie N1 uplatnit DPH při nákupu. Z toho vyplývá, že v tomto případě vstupní cenou bude cena vč. DPH. Z důvodu používání automobilu pro služební i soukromé účely, dochází stejným způsobem ke krácení výdajů koeficientem.

Odpisy se budou počítat z celkové pořizovací cena vč. DPH 649 900,- Kč.

Výpočet odpisů:

		daňově uznatelné (krácené koeficientem)
1. rok 2007	$649\,900,- * 14,2 = 92\,286,-$	59 986,-
2. rok 2008	$649\,900,- * 28,6 = 185\,872,-$	120 817,-
3. rok 2009	$649\,900,- * 28,6 = 185\,872,-$	120 817,-
4. rok 2010	zbývající část 185 870,-	120 816,-

Výdaje na pohonné hmoty při pracovní cestě se také uznávají jako daňový výdaj v prokázané výši. Spotřeba pohonných hmot se prokazuje doklady o nákupu PHM, které musí korespondovat s ujetými kilometry v knize jízd. Odlišnost od předchozího příkladu je v uplatnění DPH. U spotřebovaných pohonných hmot si podnikatel **nemůže** uplatnit odpočet DPH. Z toho vyplývá, že do nákladů mu budou vstupovat vynaložené náklady na spotřebované pohonné hmoty v celé částce, tedy s DPH.

Když budeme předpokládat průměrnou cenu benzínu Natural 95 29,80 Kč vč. DPH, do daňově uznatelných nákladů půjde při ujetí 12 000 km za rok a průměrné spotřebě 8,13 částka 29 073,- Kč ($= 12000 / 100 * 8,13 * 29,80$).

Ostatní uplatnění daňově uznatelných nákladů je stejné jako u podnikatele, který byl plátc DPH.

Další daňově uznatelné výdaje, zkrácené koeficientem:

výdaje na opravy a údržbu	6 500,-
zákonné pojištění	3 622,-
dálniční známka	585,-

Výdajem, který není nutno krátit, je silniční daň v částce 3 000,- Kč, která se stává daňově uznatelným nákladem v plné výši. I podnikatel, který není plátcem DPH, si jako daňově uznatelný náklad může uplatnit výdaje na pracovní cesty.

12.3. Automobil nezařazený do obchodního majetku podnikatele

Pokud se podnikatel rozhodne nezařadit automobil do obchodního majetku, znamená to, že vozidlo zůstává jeho soukromým majetkem. Pořizovací cena automobilu žádným způsobem nevstoupí do účetnictví. Tzn. automobil se nebude odepisovat a ve formě odpisů nebude vstupovat do nákladů. Podnikatel si nemůže odečíst ani DPH z nakoupeného automobilu.

Pokud chce ale podnikatel uplatňovat výdaje na provoz vozidla, je povinen vést knihu jízd. Do daňových výdajů lze výdaje na dopravu uplatnit ve výši sazby základní náhrady a náhrady výdajů za spotřebované PHM.

Příklad na výpočet náhrad za používání vlastního vozidla při pracovních cestách

Sazba základní náhrady činí 3,80 Kč za 1 km jízdy. U náhrad výdajů za spotřebované pohonné hmoty se vychází z průměrné spotřeby, počtu ujetých kilometrů a ceny pohonných hmot platnou v době použití vozidla. Pro určení ceny pohonných hmot vyjdeme z průměrné ceny, kterou vyhláší Ministerstvo financí ve Finančním zpravodaji po uplynutí zdaňovacího období. Opět se budeme držet původního zadání. Průměrná spotřeba 8,13 l / 100 km a počet ujetých kilometrů 12 000.

Výpočet:

Náhrada ve výši základní náhrady	$3,80 * 12\,000$	45 600,-
Náhrada výdajů za spotřebované PHM	$8,13 * 12\,000 / 100 * 29,82$	29 092,-
Celková náhrada za použití vozidla		74 692,-

Podnikatel si do daňově uznatelných nákladů může dále zahrnout náklady na ubytování, na dopravu hromadnými dopravními prostředky a na nezbytné výdaje spojené s pracovní cestou v prokázané výši.

Pokud podnikatel uskutečnil například pracovní cestu do zahraničí, vyhotoví cestovní příkaz, na základě kterého si může uplatnit náklady spojené s pracovní cestou jako daňově uznatelné.

<u>Cestovní příkaz:</u>			Datum předložení: 13. března 2006		
Příjmení a jméno:		Účel cesty:	Mezinárodní veletrh CeBIT		
Bydliště:	, Č. Budějovice	Cíl cesty:	Hannover, Německo		
Automobil:	Mazda 6 1.8i, SPZ: CBM 94-40	Záloha:	nebyla vyplacena		

Datum	Odkud	Kam	Počet km	Čas odjezdu	Čas příjezdu
10.3.2006	České Budějovice	Cínovec	265	12:00	15:45
10.3.2006	Cínovec	Hannover	465	16:00	21:30
11.3.2006	Hannover	-----	305	19:30	0:00
12.3.2006	-----	Cínovec	167	0:00	2:35
12.3.2006	Cínovec	České Budějovice	271	2:50	6:55
Celkem km:			1473	Kurs EURO - roční	29,045
Sazba za km:			6,22	ke dni 2.1.2006	
Stravné tuzemsko:			- Kč		
Stravné zahraničí:			1 851,62 Kč	(45+8/24+2/24 = 63,75)	
Kapesné:			740,65 Kč	40% ve výši stravného	
Vedlejší výdaje:			958,49 Kč	vstupenka 33 euro	
Náklady celkem:			<u>12 712,82 Kč</u>	Odsouhlasil:	

Podnikatel, pokud nemá vozidlo zahrnuto do obchodního majetku, si **nemůže** uplatnit do daňově uznatelných nákladů výdaje na opravy a údržbu 10 000,-, zákonné pojištění 5 573,- a ani náklady na pořízení dálniční známky 900,-.

Podnikatel ji může pouze do daňově uznatelných nákladů uplatnit silniční daň. Pokud se jedná o vlastní vozidlo podnikatele, má podnikatel povinnost platit 1/12 roční sazby za každý měsíc, ve kterém vozidlo použil pro podnikání. Tzn., že nemůže použít denní sazbu 25 Kč za každý den užití vozidla k zajištění svých podnikatelských aktivit.

12.4. Srovnání alternativ

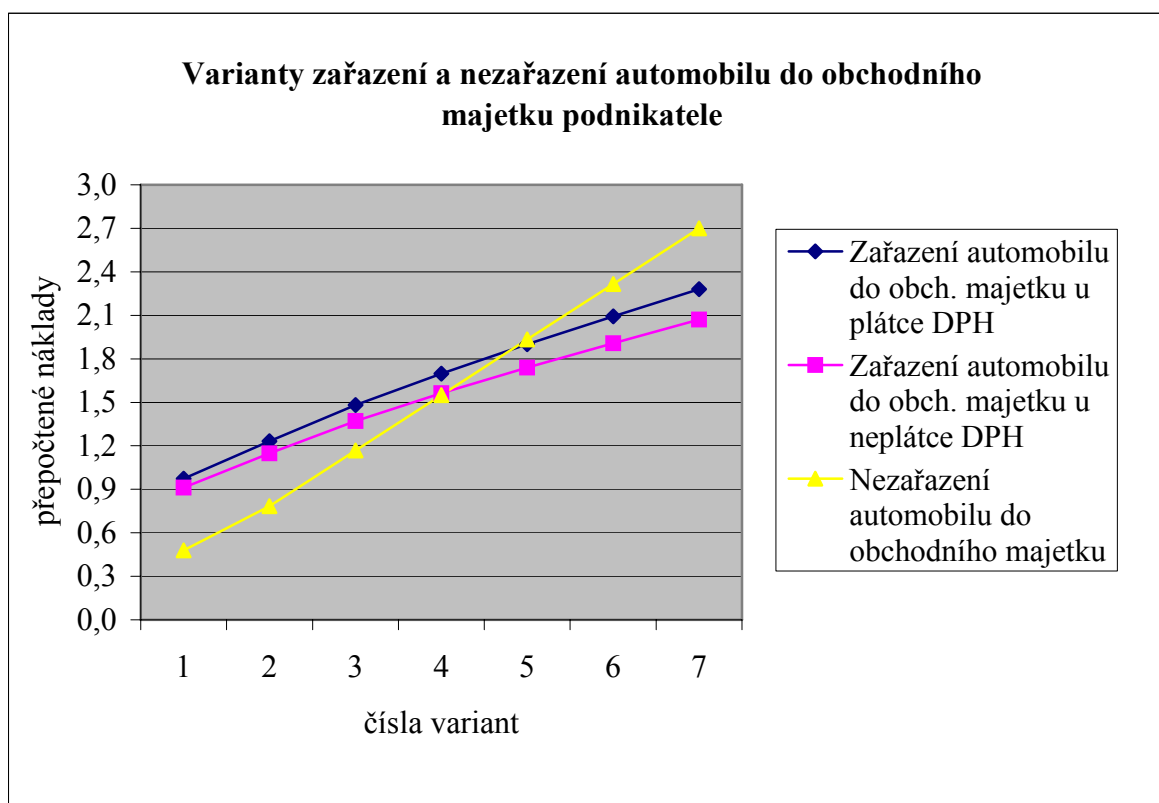
V tento okamžik provedu srovnání několika alternativ. Chtěla bych se zaměřit na alternativy, při kterých podnikatel ujede jiný poměr kilometrů pro soukromé a pro služební účely.

Možné alternativy uvádím v tabulce č. 8 (na str. 61). Je zde uvedeno 7 alternativ, ve kterých se objevuje stejný počet ujetých kilometrů pro soukromé účely (6 500 km) a mění se počet kilometrů ujetých pro služební účely (od 12 000 km do 70 000 km).

První alternativa uvedená v tabulce č. 8 je variantou, kterou jsem již výše popsala a byly u ní podrobně spočítány všechny daňově uznatelné náklady při zařazení automobilu do obchodního majetku u podnikatele plátce DPH, u neplátce DPH a při nezařazení automobilu do obchodního majetku. Z důvodu vzájemného porovnávání

byly tyto náklady přepočteny pomocí poměru mezi nákupní cenou a celkovými náklady. Stejným způsobem jsem postupovala i u ostatních variant. Jejich porovnání vystihuje následující graf.

Graf č. 1 Varianty zařazení a nezařazení automobilu do obchodního majetku

Zdroj: vlastní

Z tohoto grafu vyplývá, že při ujetí 6 500 km pro soukromé účely a 12 000 km ujetých pro služební účely (varianta č. 1) se vyplatí zařadit automobil do obchodního majetku a být plátcem DPH. Pokud u těchto variant porovnáváme plátce a neplátce DPH je výhodnější být plátcem DPH. Když ale budeme brát v úvahu možnost nezařazení automobilu do obchodního majetku, můžeme si všimnout, že od varianty č. 5 se vyplatí automobil do obchodního majetku nezařazovat. Tzn. jakmile podnikatel ujede 6 500 km pro soukromé účely a 50 000 km pro služební účely, vyplatí se mu automobil do obchodního majetku nezařazovat.

Tab. č. 8 Srovnání různých alternativ možností zařazení osobního automobilu do obchodního majetku viz kapitola č. 12.4

Počet km najetých pro soukromé účely	Počet km najetých pro služební účely	Náklady při zařazení vozu do obchod. majetku u plátce DPH	Náklady při zařazení vozu do obchod. majetku u neplátce DPH	Náklady při nezařazení vozu do obchodního majetku podnikatele	Přepočtené náklady u podnikatele plátce DPH k zaplacené ceně za vozidlo	Přepočtené náklady u podnikatele neplátce DPH k zaplacené ceně za vozidlo	Přepočtené náklady při nezařazení vozu do obch. majetku k zaplacené ceně za vozidlo
6500	12000	457649	592589	310692	0,97268	0,91182	0,47806
6500	20000	579687	746040	509819	1,23206	1,14793	0,78446
6500	30000	697164	891051	758729	1,48174	1,37106	1,16745
6500	40000	799136	1015373	1007638	1,69847	1,56235	1,55045
6500	50000	893837	1129992	1256548	1,89974	1,73872	1,93345
6500	60000	984547	1239285	1505458	2,09254	1,90689	2,31644
6500	70000	1072830	1345340	1754367	2,28017	2,07007	2,69944

13. Závěr

Za cíl své diplomové práce jsem si zvolila zachycení a objasnění účetní a daňové problematiky související s osobním automobilem v podnikání. Jak už jsem se v úvodu zmínila, je osobní automobil nepostradatelný pro každého podnikatele a žádný z nich by si bez něj svou existenci nedovedl představit. Ne všichni si ale uvědomují, že jeho používání a zahrnutí do majetku firmy s sebou nese řadu výhod a také nevýhod. S osobním automobilem je spojena celá řada skutečností, které více či méně výrazně ovlivňují náklady a výnosy z podnikání.

Z hlediska budoucí daňové zátěže je asi nejzávažnější rozhodnutí, zda zařadit či nezařadit automobil do obchodního majetku. Zatímco právnické osoby zařazují automobil do obchodního majetku vždy, fyzické osoby mají možnost volby.

V praktické části byly zpracovány oba případy. U právnické osoby jsem se věnovala pořízení, používání a následnému vyřazení automobilu z evidence, přičemž jsem se hlavně zaměřila na účtování automobilu v účetním softwaru Money S3. Dále je zde spočítán příklad na používání automobilu zaměstnancem, kterému je k jeho mzdě připočteno 1 % ze vstupní ceny vozu za používání k soukromým účelům a poukázáno na skutečné snížení jeho čisté mzdy. Velké rozdíly jsou také v tom, pokud zaměstnanec používá na pracovní cestě služební nebo soukromý vůz. Pokud používá služební automobil musí výdaje na nákup pohonných hmot prokázat příslušnými doklady. V případě použití soukromého vozu, náleží mu za každý 1 km jízdy sazba základní náhrady a náhrada za spotřebované pohonné hmoty.

Poté jsem se zaměřila na podnikatele, fyzickou osobu a jeho možnosti zařazení či nezařazení automobilu do obchodního majetku. Věnovala jsem se porovnáváním daňově uznatelných nákladů v případě zařazení automobilu do obchodního majetku u podnikatele plátce DPH, neplátce DPH a nezařazení automobilu do obchodního majetku. Jak z analýzy vyplynulo, vyplatí se vozidlo nezařazovat do obchodního majetku až od určité výše ročně najetých kilometrů pro služební účely, a současně pořizovací cena nesmí být příliš vysoká. Čím vyšší pořizovací cena, tím se oddaluje okamžik, kdy se vyplatí automobil nezařazovat do obchodního majetku. Hlavním kritériem při tomto rozhodování je pořizovací cena vozu, která se v odpisech uplatní jako daňově uznatelný náklad, a počet ujetých kilometrů, z kterých se vychází při výpočtu cestovních náhrad.

Při používání automobilu v podnikání, je třeba postupovat v souladu se všemi platnými právními předpisy. Ty by měly být doplněny vnitropodnikovou směrnicí, kterou by každá účetní jednotka používající osobní automobil měla vytvořit. Směrnice upřesňuje výklad zákona, stanovuje jasná pravidla upravující používání osobního automobilu a poskytování cestovních náhrad.

Seznam použité literatury:

1. BĚHOUNEK, P. a kolektiv. Automobil v daňovém systému ČR. 4. vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2002. 274 s. ISBN 80-86131-30-4
2. BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. I.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002
3. BRABCOVÁ, Š. Automobil v podnikání právní, účetní a daňové aspekty. II.díl. Praha: Verlag Dashöfer, 2002. ISBN 80-86229-48-3
4. FIŠEROVÁ, R. - CHALUPA, R. a kolektiv. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2006. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. 417 s. ISBN 80-7263-329-5
5. JANOUŠEK, K. Cestovní náhrady 2007 – přehled změn. [2007-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.dashofer.cz>
6. PIKAL, V. Automobil “ve firmě“ 101 otázek a odpovědí z praxe. 2. vyd. Praha: ASPI Publishing , 2003. 174 s. ISBN 80-86395-56-1
7. RYNEŠ, P. Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2006. 6. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. 880 s. ISBN 80-7263-313-9
8. SVATOŠOVÁ, J. – TRÁVNÍČKOVÁ, J. Účtová osnova a České účetní standardy pro podnikatele. Olomouc: ANAG, 2006. 320 s. ISBN 80-7263-312-0
9. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
10. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
14. Příloha k zákonu č. 56/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

15. Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ve znění pozdějších předpisů
16. Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů
17. Příloha k vyhlášce č. 473/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů
18. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
19. www.top-pojisteni.cz
20. www.finance.cz
21. www.mfcr.cz
22. www.dashofer.cz

Seznam zkratek:

DHM	hmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
Fap	faktura přijatá
Fav	faktura vydaná
FO	fyzická osoba
HM	hrubá mzda
MPSV	ministerstvo práce a sociálních věcí
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OR	obchodní rejstřík
PHM	pohonné hmoty
PC	pořizovací cena
PO	právnícká osoba
SKP	standardní klasifikace produkce
SP	sociální pojištění
VC	vstupní cena
ZC	zůstatková cena
ZDS	zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZoÚ	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
ZP	zdravotní pojištění
ZVC	zvýšená vstupní cena

PŘÍLOHA Č. 1

Účtová osnova pro podnikatele

Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

01 - Dlouhodobý nehmotný majetek

- 010 - Dlouhodobý nehmotný majetek
- 011 - Zřizovací výdaje
- 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 - Software
- 014 - Ocenitelná práva
- 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

- 021 - Stavby
- 022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
- 026 - Základní stádo a tažná zvířata
- 029 - Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

- 031 - Pozemky
- 032 - Umělecká díla a sbírky

04 - Pořízení dlouhodobého majetku

- 040 - Pořízení dlouhodobého majetku
- 041 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
- 042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- 043 - Pořízení dlouhodobého finančního majetku

05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek

- 050 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
- 051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
- 053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek

06 - Dlouhodobý finanční majetek

- 061 - Podílové cenné papíry a podíly v podnicích s rozhodujícím vlivem
- 062 - Podílové cenné papíry a podíly v podnicích s podstatným vlivem
- 063 - Realizovatelné cenné papíry a podíly
- 065 - Dlužné cenné papíry držené do splatnosti
- 066 - Půjčky podnikům ve skupině
- 067 - Ostatní půjčky
- 069 - Ostatní dlouhodobý finanční majetek

07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

- 070 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 071 - Oprávky ke zřizovacím výdajům
- 072 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 - Oprávky k softwaru
- 074 - Oprávky k ocenitelným právům
- 079 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku

08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

- 081 - Oprávky ke stavbám
- 082 - Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí
- 085 - Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 - Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům
- 089 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku

09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku

- 091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
- 093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
- 094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
- 095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám
- 096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku
- 097 - Opravná položka k nabytému majetku
- 098 - Oprávky k opravné položce k nabytému majetku

Účtová třída 1 - Zásoby

11 - Materiál

- 111 - Pořízení materiálu
- 112 - Materiál na skladě
- 119 - Materiál na cestě

12 - Zásoby vlastní výroby

- 121 - Nedokončená výroba
- 122 - Polotovary vlastní výroby
- 123 - Výrobky
- 124 - Zvířata

13 - Zboží

- 131 - Pořízení zboží
- 132 - Zboží na skladě a v prodejnách
- 139 - Zboží na cestě

19 - Opravné položky k zásobám

- 191 - Opravná položka k materiálu
- 192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
- 193 - Opravná položka k polotovarům vlastní výroby
- 194 - Opravná položka k výrobkům
- 195 - Opravná položka ke zvířatům
- 196 - Opravná položka ke zboží

Účtová třída 2 - Finanční účty

21 - Peníze

- 210 - Peníze
- 211 - Pokladna
- 213 - Ceniny

22 - Účty v bankách

- 221 - Bankovní účty

23 - Běžné bankovní úvěry

- 231 - Krátkodobé bankovní úvěry
- 232 - Eskontní úvěry

24 - Jiné krátkodobé finanční výpomoci

- 241 - Emitované krátkodobé dluhopisy
- 249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci

25 - Krátkodobý finanční majetek

- 251 - Majetkové cenné papíry k obchodování
- 252 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly
- 253 - Dlužné cenné papíry k obchodování
- 255 - Vlastní dluhopisy
- 256 - Dlužné cenné papíry se splatností do jednoho roku

držené do splatnosti
257 - Ostatní realizovatelné cenné papíry
259 - Pořizování krátkodobého finančního majetku

26 - Převody mezi finančními účty

261 - Peníze na cestě

29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku

291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy

31 - Pohledávky

311 - Odběratelé
312 - Směnky k inkasu
313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry
314 - Poskytnuté provozní zálohy
315 - Ostatní pohledávky

32 - Závazky

321 - Dodavatelé
322 - Směnky k úhradě
324 - Přijaté zálohy
325 - Ostatní závazky

33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331 - Zaměstnanci
333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům
335 - Pohledávky za zaměstnanci
336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 - Zúčtování daní a dotací

341 - Daň z příjmů
342 - Ostatní přímé daně
343 - Daň z přidané hodnoty
345 - Ostatní daně a poplatky
346 - Dotace ze státního rozpočtu
347 - Ostatní dotace

35 - Pohledávky ke společníkům a sdružení

351 - Pohledávky k podnikům ve skupině
353 - Pohledávky za upsaný vlastní kapitál
354 - Pohledávky za společníky při úhradě ztráty
355 - Ostatní pohledávky za společníky
358 - Pohledávky k účastníkům sdružení

36 - Závazky ke společníkům a sdružení

361 - Závazky k podnikům ve skupině
364 - Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
365 - Ostatní závazky ke společníkům
366 - Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti
367 - Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
368 - Závazky k účastníkům sdružení

37 - Jiné pohledávky a závazky

371 - Pohledávky z prodeje podniku
372 - Závazky z koupě podniku
373 - Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
374 - Pohledávky z pronájmu
375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů
376 - Nakoupené opce
377 - Prodané opce

378 - Jiné pohledávky

379 - Jiné závazky

38 - Přechodné účty aktiv a pasiv

381 - Náklady příštích období
382 - Komplexní náklady příštích období
383 - Výdaje příštích období
384 - Výnosy příštích období
385 - Příjmy příštích období
386 - Kurzové rozdíly aktivní
387 - Kurzové rozdíly pasivní
388 - Dohadné účty aktivní
389 - Dohadné účty pasivní

39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

391 - Opravná položka k pohledávkám
395 - Vnitřní zúčtování
398 - Spojovací účet při sdružení

Účtová třída 4 - Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

41 - Základní kapitál a kapitálové fondy

411 - Základní kapitál
412 - Emisní ážio
413 - Ostatní kapitálové fondy
414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků
418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách
419 - Změny základního kapitálu

42 - Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření

421 - Zákonný rezervní fond
422 - Nedělitelný fond
423 - Statutární fondy
427 - Ostatní fondy
428 - Nerozdělený zisk minulých let
429 - Neuhrazená ztráta minulých let

43 - Výsledek hospodaření

431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

45 - Rezervy

451 - Rezervy zákonné
459 - Ostatní rezervy

46 - Bankovní úvěry

461 - Bankovní úvěry

47 - Dlouhodobé závazky

471 - Dlouhodobé závazky k podnikům ve skupině
473 - Emitované dluhopisy
474 - Závazky z pronájmu
475 - Dlouhodobé přijaté zálohy
478 - Dlouhodobé směnky k úhradě
479 - Ostatní dlouhodobé závazky

48 - Odložený daňový závazek a pohledávka

481 - Odložený daňový závazek a pohledávka

49 - Individuální podnikatel

491 - Účet individuálního podnikatele

Účtová třída 5 - Náklady

50 - Spotřebované nákupy

500 - Spotřebované nákupy
501 - Spotřeba materiálu

502 - Spotřeba energie
503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
504 - Prodané zboží

51 - Služby

510 - Služby
511 - Opravy a udržování
512 - Cestovné
513 - Náklady na reprezentaci
518 - Ostatní služby

52 - Osobní náklady

520 - Osobní náklady
521 - Mzdové náklady
522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti
523 - Odměny členům orgánů společnosti a družstva
524 - Zákonné sociální pojištění
525 - Ostatní sociální pojištění
526 - Sociální náklady individuálního podnikatele
527 - Zákonné sociální náklady
528 - Ostatní sociální náklady

53 - Daně a poplatky

530 - Daně a poplatky
531 - Daň silniční
532 - Daň z nemovitosti
538 - Ostatní daně a poplatky

54 - Jiné provozní náklady

540 - Jiné provozní náklady
541 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
542 - Prodaný materiál
543 - Dary
544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
545 - Ostatní pokuty a penále
546 - Odpis pohledávky
548 - Ostatní provozní náklady
549 - Manka a škody

55 - Odpisy, rezervy a opravné položky provozních nákladů

551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
552 - Tvorba zákonných rezerv
554 - Tvorba ostatních rezerv
555 - Zúčtování komplexních nákladů příštích období
557 - Zúčtování oprávek k opravné položce k nabytému majetku
558 - Tvorba zákonných opravných položek
559 - Tvorba opravných položek

56 - Finanční náklady

560 - Finanční náklady
561 - Prodané cenné papíry a podíly
562 - Úroky
563 - Kurzové ztráty
564 - Náklady z přecenění majetkových cenných papírů
566 - Náklady z finančního majetku
567 - Náklady z derivátových operací
568 - Ostatní finanční náklady
569 - Manka a škody na finančním majetku

57 - Rezervy a opravné položky finančních nákladů

574 - Tvorba rezerv
579 - Tvorba opravných položek

58 - Mimořádné náklady

580 - Mimořádné náklady
581 - Náklady na změnu metody
582 - Škody
584 - Tvorba rezerv
588 - Ostatní mimořádné náklady
589 - Tvorba opravných položek

59 - Daně z příjmů a převodové účty

591 - Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná
592 - Daň z příjmů z běžné činnosti - odložená
593 - Daň z příjmů z mimořádné činnosti - splatná
594 - Daň z příjmu z mimořádné činnosti - odložená
595 - Dodatečné odvody daně z příjmů
596 - Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
597 - Převod provozních nákladů
598 - Převod finančních nákladů

Účtová třída 6 - Výnosy

60 - Tržby za vlastní výkony a zboží

600 - Tržby za vlastní výkony a zboží
601 - Tržby za vlastní výrobky
602 - Tržby z prodeje služeb
604 - Tržby za zboží

61 - Změny stavu vnitropodnikových zásob

610 - Změny stavu vnitropodnikových zásob
611 - Změna stavu nedokončené výroby
612 - Změna stavu polotovaru
613 - Změna stavu výrobku
614 - Změna stavu zvířat

62 - Aktivace

620 - Aktivace
621 - Aktivace materiálu a zboží
622 - Aktivace vnitropodnikových služeb
623 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
624 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku

64 - Jiné provozní výnosy

640 - Jiné provozní výnosy.
641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
642 - Tržby z prodeje materiálu
644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
646 - Výnosy z odepsaných pohledávek
648 - Ostatní provozní výnosy

65 - Zúčtování rezerv a opravných položek provozních výnosů

652 - Zúčtována zákonných rezerv
654 - Zúčtování ostatních rezerv
655 - Zúčtování komplexních nákladů příštích období
657 - Zúčtování oprávek k opravné položce k nabytému majetku
658 - Zúčtování zákonných opravných položek
659 - Zúčtování opravných položek

66 - Finanční výnosy

660 - Finanční výnosy
661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
662 - Úroky
663 - Kurzové zisky
664 - Výnosy z přecenění majetkových cenných papírů
665 - Výnosy z dlouhodobého finančního majetku

666 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku
667 - Výnosy z derivátových operací
668 - Ostatní finanční výnosy

67 - Zúčtování rezerv a opravných položek finančních výnosů

674 - Zúčtování rezerv
679 - Zúčtování opravných položek

68 - Mimořádné výnosy

680 - Mimořádné výnosy
681 - Výnosy ze změny metody
684 - Zúčtování rezerv
688 - Ostatní mimořádné výnosy
689 - Zúčtování opravných položek

69 - Převodové účty

697 - Převod provozních výnosů
698 - Převod finančních výnosů

Účtová třída 7 - Závěrkové a podrozvahové účty

70 - Účty rozvahné

701 - Počáteční účet rozvahný
702 - Konečný účet rozvahný

71 - Účet zisků a ztrát

710 - Účet zisků a ztrát

75 až 79 - Podrozvahové účty

Účtové třídy 8 a 9 - Vnitropodnikové účetnictví